

Mako Iifa Faunina Iesu Fouga Mako Epapua Auga

Ioane Baptista ega Inogo

(Mateo 3:1-12; Luka 3:1-9, 15-17; Ioane 1:19-28)

¹ Iifa faunina Iesu Kristo, Deo gauga fouga auga inae e'ina. ² Profeta Aisaea Deo ega iifa pukagai iina epapua oma: Deo eifa,

“Lau e'u iifa ipapea auga oi agomuai alaulai kakaua,

emu keaga agepakaisa.” *Malaki 3:1*

³ “Aufalao aga'o ago maininai eagaga,

‘Lopia faugai keaga amopakaisa,
amopa'opaina,’ ”

eoma.

Aisaea 40:3

⁴ Ega'ina iifaga kainai, Ioane emai ago maininai eapa papiiau einogoni'i e'i laomai apala'i kegaumakalaini'i, ega koa Deo e'i laomai apala'i fe'agegeaini'i, ke baptismo fekeafia eoma. ⁵ Ega'ina alogai Iudea ago pagua'i papiiau'i ke Ierusalem taonina papiiau'i ma'oai kepealai Ioane eega kelao. Egae e'i laomai apala'i keifafou'i kai, Jordan agapugegai baptismo epenii'i. ⁶ Ioane auga kamelo faaga puinai tiapu kekapa auga ei'iuka, ke peleta a'o faaga'iai kekapa auga uufagai epaaga, ke ago alo memel'uge feina ke apela'opu fou eanii'i. ⁷ Isa egae Jordan agapugegai papiiau kela'afou au'i epaini'i einaka, “Aufalao aga'o lau

muniuai agemai auga akaiki'a ipauma. Isa lau eka'egainiau puo, alaloukipo ife kamataga ufe mo ganinagai alagupuka afaekaina. ⁸ Ke lau auga feisai baptismo lapenimi kai, isa auga Deo ega Spiritu isapugai baptismo agepenimi,” eoma.

*Iesu Ega Baptismo Ke Ega I'opo Fou Fou'i
(Mateo 3:13-17; Luka 3:21-22; 4:1-13)*

⁹ Ega'ina kinagai Iesu Kalilea agogai, Nasareta taoninai eake emai Jordan agapugegai, ke Ioane isa baptismo epeniia. ¹⁰ Ke Iesu feisai e'agau aisama, ufa eagalai eisa, ke Deo ega Spiritu, koofi koa emia eake penia. ¹¹ Ke ufai aufalao aga'o aina eifa opu einaka, “Oi auga lau Gau animu laani alogaina aumu, ke eemuai alou egama alogaina,” eoma.

¹² Ega'ina afegai Deo ega Spiritu fiakoa mo Iesu epapealaisa elao ago maininai epakoko. ¹³ Iesu egae ago maininai a'o a'i'i epo'iai eagu, ke kina ma'oai mo ou'aga pani alogai Satani emai Iesu e'opoisa. Ega'ina afegai agelo kemai kepalagaina.

*Iesu Inoino Au'i Pani Eifani'i
(Mateo 4:12-22; Luka 4:14-15; 5:1-11)*

¹⁴ Pau Ioane kepatipulania afegai, Iesu Kalilea ago elao iifa faunina Deo ega agofa'a fougaa einogo. ¹⁵ Ke isa einaka, “Kina ekainia, Deo ega agofa'a emai efua kainagai. Ega puo emi laomai apala'i amoumakalaini'i kai, Deo ega iifa faunina amopako'ania,” eoma.

¹⁶ Egae kai Iesu elao Kalilea a'uga foegai epea alogai, au aka Saimon, ke akina Andru auni'i a'uai fe'i keogeisa eisa'i, gome isa inoino au'i.

¹⁷ Ke Iesu isa epaini'i einaka, “Omai muniuai

amopea. Ke lau oi papiâu ipaoa'i aumi ala-pamiaimi,” eoma. ¹⁸ Ke isa fiakoa mo e'i fe'i kepua'afuni'i, Iesu muninai kepea.

¹⁹ Ke kepea afa'agamo aisama, Sebedi gauga James akina Ioane auni'i gaagai keaguka fe'i kekapa felo'i eisa'i. ²⁰ Ke fiakoa mo isa eifani'i. Ke isa ama'i Sebedi ke pinauga au'i afa'i keoge fou kepinauga au'i gaagai kepua'afuni'i keaguega kai, kelao Iesu muninai kepea.

Iesu Tiapolo Apala Epapealaisa
(Luka 4:31-37)

²¹ Ke Iesu ega imoi fou kelao Kapenaum. Ke Iudea papiâu'i Deo keau afagaina kina emai aisama, Iesu la'afou afugai ekoko, e'ina epamalele. ²² Ke papiâu isa ega pamalele a'o kelogonia aisama, kekauai ke keopofua. Gome isa Moses ega iifa pamalelega au'i koa aepamalele kai, isapuai epamalele. ²³ Ke Iesu epapamalele laolao kai, egae au aga'o tiapolo alogai eagu auga eagaga einaka, ²⁴ “Iesu Nasareta aumu, lai mopua'afunimai. Lai oi eemuai kapa'ina akapaisa? Oi lomai lai mopalifuimai ma looma? Lau oi kaisau auga lalogo. Oi Alo Lolofa Aumu Deo Akaiki'a Auga eegai lomai,” eoma.

²⁵ Kai Iesu tiapolo au ega'ina alogai eagu auga efinaisa einaka, “Komo mooma kai isa alogai mopealai,” eoma. ²⁶ Ega aisama tiapolo au epapigugunia kai, maisagaga mo au alogai epealai.

²⁷ Ke papiâu ega koa emia keisa aisama, kekauai alogaina keopofua, ke ifo'i mo epo'iai kepa'ani keinaka, “Ina'ina kapa'ina? Pamalele mamaga mai'isapuga. Gome isa tiapolo apala'i

mo ganinagai eifa kapula peni'i mo aina keafia,” keoma. ²⁸ Ke Iesu fouga Kalilea ago fofouga alogai epea efiaisakoa.

Iesu Papiau Ma'o Epafelo'i
(Mateo 8:14-17; Luka 4:38-41)

²⁹ Egae kai Iesu ega imoi, ke Ioane James fou Iudea papiau'i e'i la'afou afuga kepua'afuga aisama, kelao Saimon ke Andru auni'i e'i e'ai kekoko. ³⁰ Kai Saimon gafa papie auama isafa eafii petiai eka auga fouga maagai keifania. ³¹ Ke Iesu papie eega elao imagai eafi, epalagaina epa'uegenia. Ke fiakoa mo auama isafaga papie epua'afuga, ke isa eoge fo'ama egakunia Iesu ega imoi fou epenii'i keaniia.

³² Ega'ina gapigapinai kina eake epa'umina aisama, papiau isafa au'i ma'oai, ke tiapolo alo'iai keagu au'i Iesu eega kemaiseini'i. ³³ Ke ega'ina taonina papiau'i ma'oai kemai pa'afi akegai kela'afou. ³⁴ Ke Iesu, isafa i'oi'i i'oi'i keafii'i au'i ma'o epafelo'i. Ke tiapolo papiau alo'iai keagu au'i isafa epapealai'i. Kai tiapolo isa kaisau auga kelogo puo, ake'i eafunia fak-enini'ani eoma.

Iesu Kalilea Agogai Einogo
(Luka 4:42-44)

³⁵ Amagai ipauma, afu e'umina laolao kai, Iesu e'ue epealai elao afu oapugai emegamega. ³⁶ Ke Saimon, fou egae keagu au'i Iesu kekapunia. ³⁷ Ke kelao keisa aisama kepainia keinaka, “Papiau ma'oai oi kekapunio,” keoma.

³⁸ Kai Iesu einaka, “I'a afu i'oina aga'o alao. Alao pagua kainagai au'i alo'iai amakoko ega

koa egae isafa fainogo laoma. Gome lau ega'ina puogai lamai,” eoma. ³⁹ Ke Iesu Kalilea pagua'i ma'oai epeai'i, Iudea papiau'i e'i la'afou afu'iai einogo, ke tiapolo apala'i papiau alo'iai keagu au'i epapealai'i.

*Iesu Molumolu Auga Epafelo
(Mateo 8:1-4; Luka 5:12-16)*

⁴⁰ Ke kina aga'ogai, au aga'o molumolu isafaga eafia auga emai Iesu agogai eanife'u egoinia einaka, “Anina aloani koa aisama, faagau alopafelo,” eoma.

⁴¹ Ke Iesu maiguaniai ima ekalaisa au eafi opogaina kai einaka, “Anina laani faagamu felo gamia laoma,” eoma. ⁴² Iesu ega'ina eifania aisama, fiakoa mo molumolu isafaga au epua'afuga, faaga felo emia.

⁴³ Ke Iesu isa eifa kapula penia ke fiakoa mo eulaisa elao. ⁴⁴ Kai epainia einaka, “Foisia kai aga'o maagai kapa'ina emia auga foloifania. Kai molao faagamu sakedote mopakina. Egae kai folao faagamu efelo auga laoga maina Moses eifania koa i'opoga mo fokapa, pipeni amu'i Deo fopa'a penia. Ega koa faagamu felo emia auga isa fepako'ania feifafoua,” eoma. ⁴⁵ Kai au ega'ina epealai elao kapa'ina emia auga e'ina eifafou ofakania mo, ke ega'ina fouga epapea afu ma'oai elao. Ega puo Iesu taoni aga'ogai fepea ofakae auga aekainia kai, isa taoni afe'iai afu oapugai eagu elao emai. Ke afu aga'o aga'o papiau'i kepealai Iesu eega kemai aefua.

2

Iesu Au Faaga Fofouga Emelo Auga Epafelo (Mateo 9:1-8; Luka 5:17-26)

¹ Ke kina isa'i kelao afegai, Iesu emue Kape-naum elao pugu aisama, emai ega paguai auga papiiau kelogo. ² Ega puo papiiau ma'o kela'afou afu keagu pogua elao mo pa'afi ake. Ke afe ganinagai afu ma'oai keapa pogua kai, Iesu Deo ega iifa einogo. ³ Ega'ina alogai au au'i pani melo auga aga'o kepuaisa kai, papiiau isa'i fou au ega'ina Iesu eega kemaiseina. ⁴ Kai la'afou papiiau'i kai'iai isa Iesu eega fekelaoaina auga aekaini'i keisa aisama, au ega'ina kepuaisa ke'agaukae kelao e'a ofaofagai Iesu eagu kania laagai kepakaala. Ke ine aga'o keapi kanina aisama, ega'ina inegai melo auga mai'ilega mo kepake elao. ⁵ Ke Iesu ega'ina au'i e'i pako'a eisa aisama, melo auga epainia einaka, "Gau, oi emu laomai apala'i la'agegeaini'i," eoma.

⁶ Kai Moses ega iifa pamalelega au'i isa'i egae keagu au'i ifo'i alo'iai keifa keinaka, ⁷ "Kapa puo au i'ina ega eifa oma, Deo eegai eifa apala? Kai aga'o papiiau e'i laomai apala'i age'agegeaini'i afaekaina kai, Deo ifogamo papiiau e'i laomai apala'i age'agegeaini'i agekaina," keoma.

⁸ Kai Iesu fiakoa mo isa kapa'ina keopolaga auga Deo ega Spiritu epalogo aisama, epaini'i einaka, "Kapa puo oi alomia i oopolaga, Deo mo papiiau e'i laomai apala'i age'agegeaini'i, ke agekapa felo'i ooma? ⁹ Nini'ani auni'i epo'iai kapa auga mame'a, melo auga maagai foifania ooma: Emu laomai apala'i la'agegeaini'i, o mo'ue

emu ile moafia molao? Oi oopolaga lau ega'ina auga ega laomai apala'i la'agegeaini'i auga agoisa afaekaina ooma puo, nini'ani mame'a mo laifania ooma? ¹⁰ Kai Lau Papiau Aumauni Gauga, iifa gome agofa'ai papiau e'i laomai apala'i fa'agegeaini'i, ke fapafelo'i auga isapuga eeuai ekae, ke kapa aga'o agomia foisa fologo auga alakapa,” eoma. Ke melo auga epainia einaka, ¹¹ “Lau lapainio, oi lofelo efua, mo'ue emu ile moafia, emu e'a molao,” eoma. ¹² Ke fiakoa mo melo auga papiau ago'iai e'ue ega ile eafia epealai elao. Ke keisa au'i kekauai alogaina, ke Deo keau afagaina keinaka, “Kapa aga'o iina koa emia alaisaisa,” keoma.

Iesu Lefi Eifaga

(Mateo 9:9-13; Luka 5:27-32)

¹³ Egae kai Iesu epealai a'u nie elao pugu. Ke papiau ma'o la'afouai Iesu eega kemai, ke e'ina epamaleleni'i. ¹⁴ Ke isa foe nie mo epea elao alogai, Iudea auga aka Lefi, Alfeus gauga Roma kamanina papagai epinauga tax eafia auga, tax keogeoge afugai eagu eisa. Ke epainia einaka, “Muniuai mopea,” eoma. Ke Lefi e'ue Iesu muni-nai epea.

¹⁵ Ega'ina kinagai Iesu Lefi ega e'ai eaniani alogai, tax isafina au'i ma'o, ke tax keafia au'i koa i'opo'i, laomai apala'i kekapa au'i ma'o isafa Iesu ke ega imoi fou egae keagu keaniani. Gome isa au'i ma'o Iesu muninai kepea. ¹⁶ Ke Moses ega iifa pamalelega au'i Faliseo ikupugai kemai au'i Iesu tax isafina au'i, ke tax isafina au'i koa i'opo'i laomai apala'i kekapa'i au'i fou keaniani

keisa aisama, ega imoi kepaini'i keinaka, “Ala koa i'opoga isa tax isafina au'i ke tax isafina au'i koa i'opo'i laomai apala ikapa au'i fou keaniani?” keoma.

¹⁷ Kai Iesu isa aina'i elogonia aisama epaini'i einaka, “Papiau felo'i, akeisafa au'i toketa eega afakelao kai, keisafa papiau'i mo toketa eega kelao. Ega koa i'opoga, lau lamai auga Deo maagai alo opai papiau'i faifani'i puo alamai. Kai laomai apala'i kekapa papiau'i faifani'i e'i laomai apala'i fekeumakalaini'i laoma puo lamai,” eoma.

*Ani Gopegope Pa'anina Iesu Kepa'ani Penia
(Mateo 9:14-17; Luka 5:33-39)*

¹⁸ Ioane Baptista ega imoi ke Faliseo au'i e'i imoi fou keani gopegope. Isa kemai Iesu eegai kai kepa'ani penia keinaka, “Kapa puo Ioane ega imoi ke Faliseo au'i e'i imoi fou keani gopegope kai, oi emu imoi auga akeani gopegope?” keoma.

¹⁹ Ega puo Iesu isa epaini'i einaka, “Amage mamaga auga aga'o papiau isa ega miamia kemai au'i fou keaguega kai akeani gopegope agekaina ma? Laa'i, afaekaina. Isa amage mamaga auga fou keaguega alogai afakeani gopegope. Ega koa i'opoga, lau auga amage mamaga au koa i'opou. Ega puo lau e'u imoi fou aaguega kai akeani gopegope afaekaina. ²⁰ Kai kina aga'o agemai amage mamaga auga akeafi'aua aisama, egae kai isa ega'ina kinagai akeani gopegope.

²¹ “Ke kai aga'o tiapu mamaga aina afaefia, afe tiapuga ufaina e'i'i auga afaekai apua. Kai isa ega agekapa oma koa aisama, tiapu aina mamaga auga afe tiapuga ufaina age'i'ina,

ke ine afuga akaiki'a agemia puo, agepalifua.
²² Ega koa i'opoga, kai aga'o fino mamaga eafia fino kepapa'efauka pute ufaina auga alogai aepa'efauka. Kai isa fino mamaga agefia pute ufainagai age'efauka koa aisama, fino mamaga pute ufaina efugugu puo, ageau'i'ina pute agepalifua. Ke fino isafa agefaka. Ega puo isa fino mamaga ageafia fino pute mamaga alogai age'efauka," eoma.

*Kaisau Deo Isau Afagaina Kina Lopiaga Auga
 (Mateo 12:1-8; Luka 6:1-5)*

²³ Iudea papiau'i Deo keau afagaina kina aga'ogai, Iesu ega imoi fou palafa uma alogai peapea afugai kepea pagai. Ega aisama Iesu ega imoi palafa ani'i au'aa'iai kefaiponi'i keafii'i kepealaina. ²⁴ Ke Faliseo au'i Iesu ega imoi ega koa kekapa'isa auga keisa'i puo, Iesu kepainia keinaka, "Moisa! Kapa puo Deo aau afagaina kinagai oi emu imoi ega koa kekapa? Ega'ina auga Moses ega iifa kainai keifa apua puo, fakekapa koa kai kekapa," keoma.

²⁵ Kai Iesu isa epaini'i einaka, "Davide ega au fou inae'i ekimu kapa aga'o anina keani aisama, kapa'ina ekapaisa auga Deo ega iifa pukagai alokuakuapina ma? ²⁶ Sakedote lopia fa'aga aka Apiata eagu miagai, Davide elao Deo ega e'ai ekoko palafa Deo kepalao penia sakedote mo fekeania keoma auga eafia eaniia, ke afa ega au au'i isafa epenii'i keaniia," eoma.

²⁷ Ke epaini'i pugu einaka, "Moses ega iifa kainai keifa apua mo ganinagai, kapa aga'o Davide faagagai aemia. Ke papiau aumauni faugai

Deo keau afagaina kina egama kai, Deo keau afagaina kina faugai papiau aumauni aegama. ²⁸ Ega puo Lau Papiau Aumauni Gauga au, Deo keau afagaina kina Lopiaga au. Ega kainai lau e'u imoi kapa'ina kekapa auga lau mo fanini'ani," eoma.

3

Ima Melo Auga

(Mateo 12:9-14; Luka 6:6-11)

¹ Ega'ina afegai kina aga'ogai, Iesu Iudea papiau'i e'i la'afou afugai ekoko pugu, ke au aga'o ima emelo auga isafa egae eagu. ² Ke papiau isa'i egae keagu Iesu keagouka, Deo keau afagaina kinagai au ega'ina afepafelo koa aisama, fekeisa ega koa fekepaagu fofoua keoma. ³ Kai Iesu ima melo auga epainia einaka, "Mo'uegekae moapalai papiau ma'oai ago'iai moapa," eoma.

⁴ Ke au ega'ina e'uegekae papiau ma'oai ago'iai eapa aisama, Iesu papiau epa'ani peni'i einaka, "Moses ega iifa kainai Deo aa afagaina kinagai auga, kapa'ina fakapa auga keifa apua? Felo fakapa o apala fakapa? Ke papiau kania'i faagamauga, o faaupugu'i?" eoma. Kai isa komo mo keoma.

⁵ Ega puo Iesu guakupuai maaga egoaisa eisa'i. Ke gua'i e'inoka alogaina auga eisa puo, alo emafu alogaina. Ke ega alomafuai melo auga epainia einaka, "Imamu mokalaisa," eoma. Ke melo auga ima ekalaisa aisama, ima felo ipauma, ima apie koa i'opoga emia. ⁶ Faliseo au'i Iesu ega koa ekapaisa keisa afegai, kepealai kelao Herod

ega imoi fou keapafou kai, Iesu ala fekeaupugu oma auga fougā keifania.

Iesu Foeai Papiāu Epafelo'i

⁷ Kai Iesu ega imoi fou kepealai a'u nie kelao. Ke Kalilea ago papiāu'i ke Iudea ago papiāu'i la'afou akaiki'a ipaumagai isa muni'iai kelao. ⁸ Ke egae Iesu kapa ma'oai ekapai'i auga fougā kelogo aisama, Ierusalemē taoninai, Idumea taoninai, Jordan apiegai pagua'iai, Taire taonina eegai pagua'i, ke Sidoni taonina eegai pagua'i papiāu'i ma'o la'afou akaiki'agai isa eega kemai. ⁹ Ke Iesu ega imoi epaini'i la'afou akaiki'a ipauma emia puo gaaga e'ele aga'o isa faugai fekepafua feka eoma. O laa'i koa la'afou papiāu'i isa afekepapepe eoma. ¹⁰ Gome isa papiāu ma'o epafelo'i, ega koa papiāu ma'o alogaina keisafa au'i kepikoni Iesu kegaafi opogaina keoma. ¹¹ Ke Iesu papiāu epafelo'i alogai tiapolo apala'i Iesu keisa aisama, agogai ke'ualai keomukipo kai keagaga keinaka, “Oi Deo Gauga Aumu,” keoma. ¹² Kai Iesu tiapolo aina'i epalogo ke eifa kapula peni'i, ke aelogoaini'i isa kaisau auga akeifafoua.

Iesu Ega Imoi 12 Ekinani'i Apostolo Epamia'i (Mateo 10:1-4; Luka 6:12-16)

¹³ Ke Iesu ikuai e'agaukae, ke ifo ega imoi ani'i eani au'i eifani'i eega kemai. ¹⁴ Ke kemai aisama, au'i 12 ekinani'i apostolo epamia'i, ega koa ega'ina au'i isa fou fekeagu, ke feulai'i fekeinogo eoma. ¹⁵ Ke isapu isafa fepeni'i tiapolo fekepapealai'i eoma. ¹⁶ Isa ega'ina au'i ekinani'i apostolo epamiai'i au'i aka'i inamo'e: Saimon

epafaala Peto eoma auga. ¹⁷ Sebedi gauga James, ke akina Ioane Iesu epafaala'i Boaneke eoma'i au'i. Boaneke auga ufa eauga auga gauga au'i: ¹⁸ Ke Andru, Filip, Batolomeo, Mateo, Tomas, James Alfeus gauga, Tadaeus, Saimon Kanaan auga. ¹⁹ Ke Judas Iskariot Iesu e'afa'afalaina auga isafa.

Iesu Ke Tiapolo Lopiaga Belsabul Fou Fou'i
(*Mateo 12:22-32; Luka 11:14-23; 12:10*)

²⁰ Iesu ega apostolo 12 ekinani'i afegai, ke-lao e'a aga'ogai kekoko. Ega'ina alogai la'afou akaiki'a kekaigugu pugu puo, isa ega imoi fou keagukipo kegaaniani auga aekaini'i. ²¹ Ke Iesu aaga akina i'ina fougā kelogo aisama, kemai Iesu kegalaoaina keoma. Gome papiāu iina keifa oma, “Isa ekafo'o,” keoma.

²² Ke Moses ega iifa pamalelega au'i Ierusalemeai kemai au'i keifa keinaka, “Iesu alogai Belsabul eague. Ke isa Belsabul, tiapolo e'i lopia aka isapugai tiapolo epapealai'i,” keoma.

²³ Ega puo Iesu isa eifani'i eega kemai kai, maa'iai palapoleai enini'ani einaka, “Ala koa Satani ageoge Satani mo ageula agekaina? ²⁴ Ke agofa'a aga'o ifo mo ageaupea koa aisama, ageapa afaekaina, age'ualai paisa. ²⁵ Ke e'a aga'ogai famili ifo'i mo ake'ea'i koa aisama, akeagu afaekaina, ake'ualai paisa. ²⁶ Ega koa i'opoga Satani ifo mo ega imoi fou akepipaini, ake'ea'i koa aisama, ageapa afaekaina age'ualai, ke ega agu fua egae agemia. ²⁷ Iifa gome au-falao aga'o au kapula aga'o afaegope kakaua koa aisama, ega e'ai agekoko, ega e'a amu'i

agepainaoni'i afaekaina. Kai isa ega'ina auga agegope kakaua aisama kai, ega e'ai agekoko ega amu agepainaoni'i agekaina. ²⁸ Iifa gome maamia laifania. Papiiau e'i laomai apala'i ma'oai, ke Deo keifa apala peni aagenia mo au'i e'i laomai apala'i Deo age'agegeaini'i. ²⁹ Kai papiiau kapa'i Deo ega Spiritu keifa apala peni aagenia mo au'i, e'i laomai apala'i ega'ina Deo afae'agegeaini'i. Kai e'i laomai apala'i ega'ina au'i afa'i akeafi'i aoniamo," eoma.

³⁰ Iesu ega eifa oma gome papiiau isa'i iina keifa oma: "Tiapolo isa alogai eague," keoma.

*Kaisau Auga Iesu Ega Famili Ipauma
(Mateo 12:46-50; Luka 8:19-21)*

³¹ Egae kai Iesu e'a alogai eagu einoinogo kai, ina ke akina fou kemai e'a akegai keapa. Ke aufalao aga'o keulaisa Iesu gapaina keoma. ³² Ke la'afou papiiau'i Iesu keagu lofe au'i, Iesu kepainia keinaka, "Moisa, oi inamu ke akimu fou kekapunio afegai keapae," keoma.

³³ Kai Iesu einaka, "Kaisau auga lau inau, ke aau akiu?" eoma.

³⁴ Ke maaga egoaisa papiiau isa keagu lofe au'i eisa'i kai, eifa einaka, "I'ina au'i lau inau, ke aau akiu. ³⁵ Gome kaisau Deo ega logoai kapa'ina anina eani kapa'i au'i mo ekapa'i auga, lau inau, akiu, ke afakuau," eoma.

4

*Au Oga Efauni'i Auga Palapole
(Mateo 13:1-23; 13:18-23; Luka 8:4-8, 11-15)*

¹ Ke kina aga'ogai Iesu elao Kalilea a'uga foegai eapa papiiau epamaleleni'i pugu. Ke la'afou akaiki'a ipauma kekaigugu Iesu keapa lofe. Ega puo papiiau ma'oai foeai, fei niegai keapa a'u keaipenia kai, Iesu auga gaagai eaguka afa'agamo epealai inafa'ai. ² Egae gaagai eagu kai, palapoleai kapa ma'o mo papiiau epamaleleni'i. Ke ega pamaleleai iina eifa oma einaka: ³ "Ainami amopaaua kapa'ina alaifania auga ainau fologo! Amoisa! Au oga'i ifauga auga aga'o, au oga'i gafauni'i eoma puo epealai ega uma elao. ⁴ Elao egae au oga'i epiuoka'i alogai, isa'i peapea afugai kea'opu, keinei keake keani afe'aini'i. ⁵ Ke isa'i fopa laagai a'isa afa'agamo eka auga laagai ke'ualai. Ke a'isa ma'o laa'i puo, keuki kefiiaisakoa. ⁶ Kai kina e'agaukae egagai'i aisama, gagamu'i laa'i kainai, gagau'i kekala kema. ⁷ Ke isa'i ini mogogo alogai kea'opu ini fou keuki. Ke ini mogogo keuki keafipugu'i, ke pua'i aga'o akeogeisa. ⁸ Kai au oga'i isa'i au'i aagoa felogai kea'opu. Ke keuki ke'agau aisama, pua'i keoge'i, ke isa'i pua'i ma'oai mo 30 keoge'i, ke isa'i pua'i 60 keoge'i, ke isa'i pua'i 100 keoge'i. Ega koa emia pua'i au oga'i pika efauni'i auga eka'egaini'i," eoma.

⁹ Iesu palapole ega'ina eifania efua aisama, epaini'i einaka, "Kaisau ainami ekae auga ainami opaaua," eoma.

¹⁰ Kai Iesu ifogamo eapa aisama, ega apostolo 12 ke ega imoi isa'i fou egae keagu lofe au'i palapole kapa'ina eifania auga fougakepa'aniaina. ¹¹ Ke Iesu isa epaini'i einaka,

“Deo oi eemiai, ega agofa'a fouga eogefake kai ega logoai epalagonimi. Kai papiiau isa'i lau fou laa'i au'i maa'iai kapa ma'oai palapoleai laifani'i.

¹² Ega koa,

“ ‘aufa kina maa'iai akeisa kai afakeisa koa i'opoga,
ke aufa kina a'o akelogo kai kapa'ina eifania
auga afakelogo.

Laa'i koa aisama, e'i laomai apala afekeu-
makalaini'i,
ke Deo isa e'i laomai apala'i
afe'agegeaini'i! ”

eoma.

Aisaea 6:9

¹³ Ke epaini'i pugu einaka, “Oi i'ina palapole kapa'ina eifania auga alogo ma? Ega koa aisama, ala koa palapole ma'oai kapa'ina keifania auga agologo? ¹⁴ Au oga efauga auga, Deo ega iifa e'afoka. ¹⁵ Papiiau isa'i auga, au oga keagai ke'ualai koa i'opo'i, Deo ega iifa a'o kelogo alo'iai eka. Kai Satani emai e'opo'i aisama, fiakoa mo iifa alo'iai eka auga eafilaisa. ¹⁶ Ega koa i'opoga mo, papiiau isa'i auga, au oga'i kepo laagai a'isa afa'agamo eka laagai ke'ualai au'i koa i'opo'i. Isa Deo ega iifa a'o kelogo aisama, alogamai mo keafia kefiakoa. ¹⁷ Kai alo'iai aeuki gagamuga laa'i puo, e'i uki epo aemaefa. Ke muniai Deo ega iifa kainai kelele akaiki'a'i faaga'iai emia, o papiiau isa keafi apalani'i aisama, fiakoa mo ke'ualai Deo ega iifa keumakalaina. ¹⁸ Ke papiiau isa'i auga, au oga'i ini mogogo alogai ke'ualai au'i koa i'opo'i. Isa Deo ega iifa a'o kelogonia efua. ¹⁹ Kai keagu alogai aagoa i'ina aguga opopo, ke kegapa'amu'amu opopo isa efoge'i,

ke kegaalogama opopo'i kepa'au'i. Ega puo isa kapa'ina kemaani'i au'i ini mogogo koa i'opoli kemai Deo ega iifa alo'iai eka auga keafipugu'i. Ega kainai Deo ega iifa alo'iai eka auga aeuki anina aeoge. ²⁰ Kai papiau isa'i auga, au oga'i a'isa felogai ke'ualai au'i koa i'opoli. Isa Deo ega iifa a'o kelogo keafia, ke isa'i pua'i 30, ke isa'i pua'i 60, ke isa'i pua'i 100 keoge'i. Ega puo i'opo kina emai aisama, keafiapi'i mo kelaolao Deo maagai laomai felo'i mo kekapa'i, ani'i ma'o keoge."

Lanepa Palapole
(Luka 8:16-18)

²¹ Ke Iesu ega imoi ma'oai maa'iai palapole aga'o eifania pugu einaka, "Oi lanepa opaafiaua omaiseina aisama, litiai opaomuapia, o peti isafa papagai opaagu'unia ma auga amoopolaga? Iifa gome oi ega koa alokapa kai, oafia e'afa'afa afugai opa'afa. ²² Gome muni Deo ega iifa ogefakeai kekae au'i akeifafou'i akepafoki'i. Ke Deo ega iifa kapa'ina eifania auga isafa, ma'oai agefoufa'a papiau ma'oai akelogo. ²³ Kaisau aina ekae auga, aina gapaaua ainau galogo," eoma.

²⁴ Ke eifa pugu einaka, "Kapa'ina a'o ologonia auga foopola felo. Kapa'ina papiau faaga'iai okapa auga i'opoga mo oi faagamiai ageikapa. Ke oi kaisau lau ainau ologo aumi, laagai kapa ma'o faagamiai ageikapa. ²⁵ Gome kaisau aina epaau felo Deo ega iifa a'o elogo felo auga, muni Deo isa ma'o agepalogo. Kai kaisau aina aepaau felo Deo ega iifa a'o aelogo auga, afa'agamo ipauma mo elogo ganinagai ageafania."

Au Oga Euki Auga Palapole

²⁶ Ke Iesu eifa pugu einaka, “Deo ega agofa'a auga iina koa i'opoga. Au aga'o a'isaai au oga'i e'afoka'i. ²⁷ Aufa kina, kinai ke gapiai efeu o eagu ma ganinagai, au oga ala keoma ke'omo, ke keuki auga aelogo. ²⁸ Gome isa ifo'i a'isaai keuki ke ani'i keoge. Kai akeuki ani'i akeoge koa kai, ke'ina oma'i kekaaua, ke kegapupea kakau'i. Egae kai keuki akaiki'a'i kemia aisama, ani'i keoge. ²⁹ Ke ani'i kemia aisama, i'afe'i kina ekaina puo, fo'ama i'afe a'ifagai eganini'i.”

Mastad Oga Palapole

(Mateo 13:31-32, 34-35; Luka 13:18-19)

³⁰ Ke Iesu eifa pugu einaka, “Deo ega agofa'a auga kapa'ina koa i'opoga, o palapole kapagai Deo ega agofa'a agaifa'opo? ³¹ Deo ega agofa'a auga, au aga'o aka Mastad oga koa i'opoga. Mastad oga a'isaai ofauga aisama, aagoai au oga'i ma'oai epo'iai e'ele ipauma. ³² Kai ofauga aisama, euki akaiki'a ipauma emia, ke uma alo aupu gagau'i ma'oai eka'egaini'i. Ke aga akaiki'a'i ipauma'i kemia, ega koa ufa gua ine'i agagai kei'oau ogogai kelaagai.”

³³ Ke Iesu Deo ega iifa papiiau akelogo agekaina auga, palapole ma'o ega koa i'opo'iai maa'iai eifani'i. ³⁴ Ke Iesu nini'ani ma'oai eifani'i auga palapoleai mo enini'ani. Kai ega'ina afegai ega imoi mo fou keagu aisama, palapole kapa'ina keifania auga oko'i epakai afe'aina.

Iesu Lanina Epaapakipo

(Mateo 8:23-27; Luka 8:22-25)

³⁵ Ega'ina mo kinagai epagapigapi aisama Iesu ega imoi epaini'i einaka, “Amapagai ofuga akaiki'a apie alao,” eoma. ³⁶ Ke la'afou kepua'afuni'i egae keaguega kai, Iesu ega imoi isa'i Iesu ala eagu oma auga i'opoga mo eaguega kai, isa ega'ina gaagagai keaguka. Ke isa'i gaaga e'ele'i isa'iai keaguka fou kekailai kelao. ³⁷ Ke kepagai kelaolao kai, lanina akaiki'a ipauma epua. Ega aisama goiso akaiki'a'i ipauma'i kemai gaaga laagai ke'afo pagainia, emia feau fufuni'i fekekogo. ³⁸ Kai ega'ina alogai, Iesu auga gaaga uguga kaina iifaniai eifaniau eka efeu. Ke ega imoi isa kepagonia kai, kepainia keinaka, “Pamalele Aumu, i'a afakogo auga opopo alopa'aua ma?” keoma.

³⁹ Ega aisama Iesu e'ue ameku efinaisa, ke a'u epainia einaka, “Mo'olo! Moka umamo!” eoma. Ke ameku eapakipo, ke a'u eka umamo.

⁴⁰ Kai Iesu ega imoi epaini'i einaka, “Kapa puo oi omani'i alogaina? Ala koa i'opoga oi pako'a aga'o eemiai laa'i?” eoma.

⁴¹ Kai isa kemani'i alogaina, ke ifo'i mo epo'iai keinaka, “I'ina auga kaisau? Ameku ke a'u mo ganinagai isa aina keafia keapakipo,” keoma.

5

Iesu Tiapolo Eulai'i Uma Alo'iai Kekoko (Mateo 8:28-34; Luka 8:26-39)

¹ Egae kai Iesu ega imoi fou a'uai kepagai kelao mo Kadara taonina papiu*'i** keagu agogai

---

* **5:1:** Kerasene agogai keagu au'i.

keofau. ² Ke Iesu gaagai eapa opu aisama, fi-akoa mo au aga'o tiapolo apala alogai eagu auga laai epealai emai Iesu epea apua. ³ Isa laai mo eaguagu, ke kai aga'o isa tieiniai ganinagai fekegope faekaina. ⁴ Gome kina epogai papiau i'ina auga tieiniai ima kegopei'i ke auliai ife kepaaga'i kai, isa tieini ega'ina eapau'i, ke auli ifegai auga efaiponi'i. Ke kai aga'o i'ina auga fepaapakipo auga aekainia. ⁵ Ke egae aufa kina, kinai ke gapi'ai la alo'iai, ke ikuai eagaga ekapaisa efai elaoaina. Ke kepo eafii'i ifo faaga eifai'i.

⁶ Kai i'ina auga aakai maaga elao Iesu eisa aisama, epiau elao agogai e'ualai eanife'u. ⁷ Ke tiapolo au alogai eagu auga eagaga einaka, "Iesu, Deo ufai au'oniai Au Akaiki'a Ipauma Auga Gauga Aumu! Lau oi eemuai kapa'ina lakapaisa? Lau afoloafi apalaniau auga, Deo maagai moifa ko'ania!" eoma. ⁸ Gome isa epainia einaka, "Tiapolo apalamu! Ega'ina auga alogai mopealai," eoma.

⁹ Egae kai Iesu au epa'ani penia einaka, "Oi akamu kapa'ina?"

Ke tiapolo au'i ealogai alogaina au ega'ina alogai keagu puo, eifa einaka, "Lau akau Ma'o, gome lai aumai ma'o," eoma. ¹⁰ Ke isa Iesu egoinia aeaponia ega koa ega'ina afugai faepapealai'i eoma.

¹¹ Ega'ina alogai, kainagai mo iku e'ele mapegai uma la'afouai keapa keaniani. ¹² Ke tiapolo ma'oai Iesu kegoinia keinaka, "Moulaimai uma ee'i alao, ke mologoainimai alo'iai amakoko," keoma. ¹³ Ke Iesu tiapolo elogoini'i puo, au alogai kepealai kelao uma alo'iai kekoko.

Ega aisama ega'ina uma'i au'i ma'oi mo 2000 koa i'opoga auga, poupouai kepiou kelao a'uai kegopolai kekogo.

¹⁴ Ke uma kepaani'i au'i kepiou kelao taoni, ke taoni afegai keagu papiou'i ma'oi maa'iai i'ina fougai keifafoua. Ke papiou kelao kapa'ina emia auga kegaisa keoma. ¹⁵ Ke kelao Iesu eegai aisama, au alogai tiapolo ealogai alogai keagu auga mino felo emia, ke tiapou ei'iuka'i ega'e eagu keisa. Ke ma'oi kemani'i alogaina. ¹⁶ Ke au alogai tiapolo keagu auga faagagai kapa'ina emia keisa au'i, papiou maa'iai keifania, ke uma isafa ala keoma auga fou'i keifania. ¹⁷ Ega aisama papiou kemani'i alogaina pou, Iesu kegoi penia e'i ago gapua'afuga keoma.

¹⁸ Ke Iesu emai gaagai gaaguka eoma aisama, au alogai tiapolo eagu kai, epafelo auga Iesu egoinia fou kegalao eoma. ¹⁹ Kai Iesu epamafua, ke epainia einaka, "Oi emu pagua aamu akimu ee'i molao. Ke isa maa'iai Lopia oi eemuai kapa'ina mo ekapai'i au'i, ke guamu ala eani oma epafeloiso auga foifania," eoma. ²⁰ Ke ega'ina auga elao Taoni Ou'aga keoma auga alogai, Iesu isa faagagai kapa'ina ekapaisa auga e'ina eifafoua. Ke papiou ma'oi ega'ina a'o kelogonia aisama, kekauai alogaina keopofua.

Iesu Mae Ifiaoga Epamaunimue Ke Isafa Papiou Efelou

(Mateo 9:18-26; Luka 8:40-56)

²¹ Ke Iesu gaagai epagai a'u apie elao pugu aisama, a'u niegai eapaega kai, la'afou akaiki'a kemai keapa lofe. ²² Ke amoisa, Iudea papiou'i e'i

la'afou afuga e'ima auga aga'o aka Jairus emai egae. Ke isa Iesu eisa aisama, ife fo'inai e'ualai eomukipo. ²³ Ke egoi kapulania einaka, “Gau ifiaoga e'ele afa'agamo agemae. Mogafegafe momai imamu laagai moogeaua ega koa felo agemia ageagu,” eoma.

²⁴ Ega puo Iesu au ega'ina fou kelao. Ke elao alogai la'afou akaiki'a Iesu muninai kepea kepi'ifu kelaoaina. ²⁵ Ega'ina la'afouga alogai papie aga'o inipo 12 alogai ifamomogu isafaga eafia auga isafa eapa. ²⁶ Ke isa toketa ma'o eeli elao, ke isa kapa ma'o kepeniia faaga kepakiekie alogaina. Ke ega amu ma'oai toketa faaga'iai epafua afe'aina. Ega mo ganinagai isa aepafelo kai, ega isafa ega'ina elifu elaoaina. ²⁷ Kai isa Iesu fouga elogo aisama, la'afouai Iesu muninai elao afe tiapuga eafi opogaina. ²⁸ Gome ifo alogai einaka, “Lau isa afe tiapuga mo alaafi opogaina koa aisama, felou alamia,” eoma. ²⁹ Ke fiakoa mo ifa eake auga eapakipo. Ke ifo mo faagagai ega kiekie epealai efua auga gamuga eponia.

³⁰ Ke Iesu fiakoa mo faagagai isapu epealai auga elogo puo, la'afou alogai e'afoaipini epa'ani einaka, “Kaisau lau afeu tiapuga eafi opogaina?” eoma.

³¹ Kai Iesu ega imoi isa kepainia keinaka, “Papiau ma'o kela'afou faagamu kekagu opogaina loisa'i kai, lopa'ani kaisau lau e'u tiapu eafi opogaina looma?” keoma.

³² Kai Iesu maaga egoa aisoge kaisau ekapaisa auga gaisa paisa eoma. ³³ Ke papie kapa'ina faagagai emia auga elogo puo, emani'i, maipiguguga mo emai e'ualai Iesu ife fo'inai eomukipo

kai, maagai kapa'ina faagagai ko'a mo emia auga eifania. ³⁴ Ke Iesu isa epainia einaka, “Gauagai, oi emu pako'a kainai pau felomu lomia. Gagaoai molao, ke i'ina kiekie gapua'afu umanio mo,” eoma.

³⁵ Iesu enini'ani laolao kai, au isa'i Jairus Iudea papiiau'i e'i la'afou afuga e'ima auga ega e'ai kemai kepainia keinaka, “Oi gaumu ifiaoga emae efua. Ega puo Pamalele Auga folopaafipugua,” keoma.

³⁶ Kai Iesu isa aina'i elongonia aisama, la'afou afuga e'ima auga epainia einaka, “Folomani'i kai mopako'ania mo,” eoma.

³⁷ Iesu kai aga'o aelogoaina isa muninai aelao kai Peto, James, ke akina Ioane mo fou kelao. ³⁸ Ke kelao la'afou afuga e'ima auga ega e'ai aisama, papiiau ma'o keapepe akaiki'a ke kepa-pinapina eisa'i. ³⁹ Ke ea'i ekoko aisama epa'ani peni'i einaka, “Kapa'ina apepega, ke pinapina opa'aua? Imoi aemae, ekae efeu,” eoma. ⁴⁰ Kai papiiau ifiao emae efua auga kelogo puo, Iesu kepa'aua kea'alaina.

Kai isa papiiau ma'oai epapealai'i afegai aisama, ifiao ina, ama, ke ega imoi isa fou egae keapa au'i mo ifiao eka afugai kekoko. ⁴¹ Ke Iesu ifiao imagai eafi kai epainia einaka, “Talita kumi,” eoma. Talita kumi i'a mala'aisai auga, ‘Ifiao e'elemu lau lapainio, mo'ue!’ ⁴² Ke fiakoa mo ifiao e'ue epea aisoge. Gome ega'ina ifiaoga inipoga 12. Ke ifiao ina ama ke Iesu ega imoi fou iina koa emia keisa aisama, kekauai alogaina. ⁴³ Kai Iesu isa epaini kapulani'i kapa'ina emia auga kai aga'o maagai fakeifania eoma. Ke imoi

ina ama epaini'i kapa aga'o imoi kegapenia gaania eoma.

6

Iesu Nasareta Taoninai Keumakalaina (Mateo 13:53-58; Luka 4:16-30)

¹ Egae kai Iesu ega'ina afuga epua'afuga, ega imoi fou kelao ifo ega pagua. ² Ke Iudea papiiau'i Deo keau afagaina kina emai aisama, Iesu elao la'afou afugai e'ina epamalele. Ke papiiau ma'o isa aina kelogonia au'i kekauai alogaina, ke ifo'i mo alo'iai keifa keinaka, "I'ina auga kapai i'ina kapa'i eafii'i? Ke i'ina ikifa kapa isa kepeniia kai, mirakulo ekapa'i?" ³ Isa e'a ipaapa auga laa'i ma? Ke isa Maria gauga, ke James, Iosepa, Judas, Saimon aa'i laa'i ma? Ke afakua isafa inae fou alaagu ma?" keoma. Ke iina keifa oma keifa apala penia, ke keumakalaina.

⁴ Kai Iesu isa epaini'i einaka, "Pagua i'oina papiiau'i auga profeta aga'o au akaiki'a kepamia keifa koko. Kai ifo ega paguai, aaga akina epo'iai, ke ifo ega e'ai auga kai aga'o isa au akaiki'a aepamia aeifa koko," eoma. ⁵ Ke papiiau Iesu akepako'ania puo, egae ifo ega paguai mirakulo aga'o aekapaisa. Kai isafa au'i isa'i mo kania'iai ima eogeauga epafelo'i. ⁶ Ke Iesu papiiau isa akepako'ania auga eisa aisama, ekauai alogaina. Ke ega'ina afegai Iesu ekailai pagua pagua epei'i epamalele efai elaoaina.

Iesu Ega Apostolo 12 Eulai'i Kepinauga (Mateo 10:1, 5-15; Luka 9:1-6)

7 Iesu pagua pagua epeai'i epamalele efai elao alogai, kina aga'ogai ega apostolo 12 eifa kaigugui'i kai gua gua eulai'i. Ke eulai'i aisama, tiapolo fekepapealai'i auga isapuga epenii'i. 8 Ke eifa kapula peni'i, akelao alogai palafa aga'o fakeafia, putepute fakeafia, ege'iai moni aga'o fakeuka kai, i'ini mo fekeafia. 9 Ke kamata fekegafauka kai tiapu i'iuka eo aga'o fakeafia eoma. 10 Ke iina isafa epaini oma'i, “Afu kapagai e'a aga'ogai agokoko aisama, ega'ina mo e'agai foagu felao, afu ega'ina fopua'afuga. 11 Ke afu aga'ogai papiiau afakeifa kokoimi, o ainami afakelogo koa aisama, afu ega'ina agopua'afuga aisama, keumakalainimi gouga fokapa ifemi aepuga foauopuaina. Iifa gome maamiai laifania. Muni Deo papiiau e'i laomai felo, o apala afa agepeni'i aisama, taoni ega'ina oi keumakalainimi au'i, afa apala ipauma agepeni'i. Ke afa apala ega'ina auga Sodom, ke Komora fou papiiau'i e'i laomai apala afa agepeni'i auga ageka'egaina,” eoma.

12 Ke Iesu isa epaini'i efua aisama, kepealai kelao papiiau e'i laomai apala'i fekeumakalaini'i auga inogoga keinogo. 13 Ke tiapolo ma'o papiiau alo'iai keagu au'i kepapealai'i, ke oiliai isafa papiiau'i kania'i ke'efaisa, ke kepafelo'i.

*Herod Iesu Eegai Opo Ema'o
(Mateo 14:1-12; Luka 9:7-9)*

14 Ega kina'iai kin Herod, Iudea ago e'ima auga Iesu fougā elogo. Gome Iesu aka afu ma'oai mo alo'iai efoufa'a. Ke isa einaka, “Ioane Baptista

emaunimue. Ega kainai mirakulo isapu'i isa faagagai kepinauga,” eoma.

¹⁵ Kai papiiau isa'i keinaka, “Isa Elaija,” keoma. Ke papiiau isa'i auga keinaka, “Isa profeta auga, o ufaina profeta'i koa i'opo'i aga'o,” keoma.

¹⁶ Kai Herod i'ina fougā elogo aisama, ifo mo eifa einaka, “Isa auga Ioane, aiso lafoua auga. Ke isa emaunimue,” eoma.

¹⁷ Gome Herod ifo, isa akina akafa Herodias puogai ega au au'i eulai'i kelao Ioane keafia kepatipulania. Gome isa Herodias eakafania.

¹⁸ Isa ega koa ekapaisa, gome Ioane Herod epainia einaka, “Oi akimu akafa loakafania auga felo laa'i,” eoma. ¹⁹ Ega puo Herodias Ioane fou epo'iai akekua eka, ke gaaupugua eoma kai, aekainia. ²⁰ Gome Herod Ioane emani'iaina, ke elogo Ioane auga alo opai ke alo lolofa auga. Ega puo isa Ioane eafiapia mo fou keagu. Ke isa Ioane aina elogonia aisama, kapa ma'o mo ekapai'i ke alogamai mo isa aina elogonia.

²¹ Ke fuagai kina felo aga'o Ioane femae auga kina emai. Ega'ina auga Herod ega mauni kina emai aisama, lopia akaiki'a'i, ifani lopia'i, ke Kalilea lopia'i akaiki'a'i fau'iai miamia akaiki'a ekapaisa. ²² Ke Herodias gauga ifiaoga emai egefa, Herod ke ega la'afou au'i alo'i epagama aisama, Herod ifiao epainia einaka, “Kapa'ina anina loani auga eeuai mogoina, lau oi alapenio,” eoma. ²³ Ke epako'ania isa maagai pako'a iifaga ekapaisa, ke epainia einaka, “Kapa'ina alogoiniau auga alapenio. Oi lau e'u ago fofouga

apie moafia alooma alogoiniau mo ganinagai alapenio,” eoma.

²⁴ Ke ifiao elao ina epainia einaka, “Kapa'ina alagoina?” eoma.

Ke ifiao ina einaka, “Ioane Baptista kania fooma,” eoma.

²⁵ Ke ifiao efiaisakoa mo elao Herod eegai epainia einaka, “Lau anina laani Ioane Baptista kania pau litiai gakauka mopeniau,” eoma.

²⁶ Ke Herod i'ina iifaga a'o elogonia aisama, alo emafu alogaina kai, ega pako'a iifaga, ke ega la'afou au'i kai'iai, ifiao ega iifa aepamafua. ²⁷ Ke fiakoa mo Herod ega au, painao au'i eaupugu'i auga eifa kapula penia galao Ioane kania gamaiseina eoma. Ke isa elao tipulai Ioane aiso efoua. ²⁸ Ke kania litiai eogeuka emaiseina ifiao epeniia, ke ifiao eafia ina epeniia. ²⁹ Ke Ioane ega imoi i'ina fouga kelogo aisama, kemai imauga keafia kelao laai keogeisa.

Iesu Papiau 5000 Epaaniani'i

(Mateo 14:13-21; Luka 9:10-17; Ioane 6:1-14)

³⁰ Iesu apostolo 12 eulai'i au'i kemue kemai Iesu eegai keapa lofe kai, maagai kapa'ina mo kekapai'i, ke kepamaleleni'i au'i fou'i keifani'i.

³¹ Ke epaini'i einaka, “Oi ifomi mo oomai lau fou alao, afu oapugai afa amalaagai,” eoma. Gome papiau ma'o alogaina egae kelao kemai, ke isa ifo'i mo fekeagu fekelaagai auga aekaini'i ke fekeaniani mo ganinagai aekaini'i.

³² Ke Iesu, ke apostolo ifo'i mo fou gaagai keaguka afu oapuga kelao. ³³ Kai papiau ma'o isa keisa'i kekailai au'i, isa kaisau auga keisa

felo'i puo, papiâu taoni ma'o alo'iai keagu au'i ife'iai kepiau keufai kelao Iesu ega apostolo fou akekoko afugai kepealai. ³⁴ Ke Iesu gaagai eapa opu aisama, la'afou akaiki'a ipauma eisa. Ke eisa'i gua'i eani alogaina, gome isa auga sipi koa i'opo'i kai i'ima'i auga laa'i. Ke e'ina kapa ma'o mo epamaleleni'i.

³⁵ Ke Iesu papiâu epamaleleni'i mo elao kina eapa pagai aisama, ega imoi eega kemai kepainia keinaka, "Pau kina maaga efua, ke i'ina afugai kai aga'o aeagu. ³⁶ Ega puo moulai'i kegalao ega koa pagua kainagai, ke taoni afe pagua'iai ifo'i e'i fo'ama aga'o feke'afa, gome isa ee'iai kapa aga'o laa'i afakeania," keoma.

³⁷ Kai isa einaka, "Oi kapa aga'o isa amopeni'i kegaania," eoma.

Ke isa keinaka, "Ega'ina auga lai au aga'o gafa imagea kuagai gua epinauga afa monina* agaafia fo'ama aga'afa kai agekaina. Kai lai eemaisai moni ega koa laa'i kai, amalao moni ega koa palafa faagagai amapapinauga i'ina papiâu'i amapeni'i kegaania looma ma?" keoma.

³⁸ Ke Iesu isa epa'ani peni'i einaka, "Palafa pika eemiai ekae? Amolao amoisa," eoma.

Ke kelao keisa aisama kemue kemai keinaka, "Palafa ima, ke ma'a gua," keoma.

³⁹ Ke ega imoi epaini'i papiâu kega'ea'i la'afou e'ele'i e'ele'iai mukimukiai kegaagukipo eoma. ⁴⁰ Ke ke'eai'i la'afou isa'iai papiâu 100, ke isa'iai auga papiâu 50 keagu. ⁴¹ Ke Iesu palafa ima,

---

* **6:37:** Grik malagai kepapua auga 200 denari. Ke denari aga'omo auga kina aga'omo kepinauga afa.

ma'a gua fou eafii'i aisama, ufa eakae penia, Deo maagai tenkiu eifania, ke palafa efaiponi'i. Ke ega imoi epenii'i papiiau ago'iai kegaoge'i eoma. Ke ma'a gua isafa e'ei'i ma'oai epenii'i. ⁴² Ega aisama mirakulo akaiki'a ipauma emia, papiiau ma'oai keanipugu alo'i ekainia. ⁴³ Keaniani afe-gai, palafa ma'a fou keani'i isa'i, ke ame'afu'i au'i Iesu ega imoi kepakai guguaini'i, ale'a 12 ake'i kepapogu'i. ⁴⁴ Ega kinagai Iesu papiiau epaani-ani'i au'i, au mo kepaani'i auga au'i ma'oai mo 5000.

Iesu Fei Laagai Epea

(Mateo 14:22-33; Ioane 6:15-21)

⁴⁵ Ke fiakoa mo Iesu ega imoi epaini'i gaagai keaguka keufai Betsaida kelao kai, isa ifo auga eapakipo la'afou epakainini'i. ⁴⁶ Ke isa epakanini'i kelao aisama, gamegamega eoma puo elao iku aga'ogai.

⁴⁷ Ke epagapigapi isa ega imoi gaagai keaguka au'i kelao a'u ipuainagai aisama, Iesu ifogamo aagoai eapa. ⁴⁸ Ke Iesu ega imoi gaaga kepokeisa kegalao keoma auga aekaini'i eisa'i, gome ameku epua apu'i. Ke afa emageisa aisama, a'u laagai epea ee'i elao. Ke Iesu elao isa afa'agamo feka'egaini'i. ⁴⁹ Kai isa maa'i elao Iesu a'u laagai epea keisa aisama, keopolaga isage aga'o keoma puo keagapea. ⁵⁰ Gome ma'oai maa'i elao isa keisa, ke kemani'i alogaina.

Kai Iesu fiakoa mo isa epaini'i einaka, "Folomani'i! I'ina lau! Alomi gakupula," eoma. ⁵¹ Egae kai elao ee'iai gaagai eapauka aisama, ameku

eapakipo. Ke isa kekauai alogaina ke keopofua. ⁵² Gome isa palafai papiaua epaaniani'i auga gougua akelogo felo. Ke isa ega'ina oko akelogo gome isa gua'i epa'inokania.

Iesu Kenesaret Agogai Isafa Papiaua'i Epafelo'i
(Mateo 14:34-36)

⁵³ Ke kepagai kelao aisama, kelao Kenesaret foegai keofau egae gaaga kegopeisa. ⁵⁴ Ke gaagai keapa opu aisama, fiakoa mo papiaua Iesu keisa felo. ⁵⁵ Ke kepiaua pagua pagua alo'iai kekoko, isafa papiaua'i mai'ile'i mo kepuai'i Iesu kapai eagu fougua kelogo auga afuga kelaoaini'i. Ke Iesu ega'ina papiaua'i ma'oai epafelo'i. ⁵⁶ Ke Iesu ala elao, pagua ma, taoni ma, taoni afe ma pagua'i elao ma ganinagai, papiaua isafa au'i kemaiseini'i afa'afa afu'iai kepakala'i. Ke ega'ina papiaua'i Iesu kegoinia afe tiapuga kua mo kegaafi opogaina keoma. Ke ma'oai isa keafi opogaina au'i felo'i kemia.

7

Faliseo E'i Kagakaga
(Mateo 15:1-9)

¹ Egae kai Faliseo au'i ke Moses ega iifa pamalelega au'i isa'i Ierusalemiai kemai au'i kemai Iesu keapa lofe. ² Ke isa Iesu ega imoi e'i kelele aga'o kekapulaisa auga, isa ima'i akeikuisa kai ima'i maiofuga mo palafa keafia keania keisa'i. ³ (Gome Faliseo au'i ke Iudea papiaua'i ufu'i apa'i e'i kagakaga keafi'inia kainai, ima'i keiku felo kai keaniani. ⁴ Ke afa'afa afugai kemai aisama,

keufele kai keaniani. Ega koa i'opoga, kagakaga ma'o keafiapi'i. Ega'ina auga kaputi iiku'i, liti iiku'i, ke oga iiku'i kagakaga'i.) ⁵ Ega puo Faliseo au'i ke Moses ega iifa pamalelega au'i Iesu kepa'ani penia keinaka, “Kapa puo oi emu imoi ufu apa kagakaga kainai akepea kai, ima'i maiofuga mo keaniani?” keoma.

⁶ Ke Iesu einaka, “Oi pifoge aumi, malami e'aga'aga! Deo ega profeta Aisaea, ufainagai foumi Deo ega iifa pukagai eifa kakaua auga ko'a. Ega'ina fouga iina epapua oma:

“ ‘I'ina papiau'i fifina'iai mo Lau au akaiki'au kepamiaisau.

Kai isa aagoa kapa'i mo keguakaeaini'i puo, alo'i ipauma auga Lau eeuai laa'i.

⁷ Ke isa papiau aumauni e'i iifa kepagama'i au'i mo kai'iai papiau kepamaleleni'i.

Ega puo isa Lau keau afagainiau auga keau afagai aageniau mo.’ ” *Aisaea 29:13*

⁸ “Gome oi Deo ega iifa ooge me'e'i kai, papiau aumauni e'i kagakaga au'i oafi'ini'i. Ega'ina au'i, oga ke kaputi alo'i oiku'i ke kapa ega koa i'opo'i mo okapa'i,” eoma.

⁹ Ke epaini'i pugu einaka, “Oi ala fooma Deo ega iifa fooge me'e'i, ega koa ifomi emi kagakaga foafiapi inokania auga ologo felo. ¹⁰ Gome ufainagai Moses eifa einaka: ‘Inamu amamu aina'i foafia fopalopiani'i,’ eoma. Ke iina isafa eifa oma: ‘Kaisau ina ama epaina, Deo isa afa apala fepenina eoma auga feisaupugu,’ eoma. ¹¹ Kai oi oifa, au aga'o ina o ama agepaina ageinaka: ‘Pipalagai kapa'i mo lau eeuai loafia auga, pipeni ega'ina

auga Deo ipalao penia emia,' ooma. ¹² Ke isa ega'ina eifania afegai, oi isa alologoaina kapa aga'o aekapa ina o ama aepalagaina. ¹³ Oi ega koa okapa emi kagakaga ofake opua aisama, Deo ega iifa kapa aga'o laa'i opamia. Ke kapa ma'o mo isafa ega okapa oma'i," eoma.

Papiau Alo'i Ipaofuga Kapa'i
(Mateo 15:10-20)

¹⁴ Ke Iesu la'afou eifaga pugu eega kemai aisama, epaini'i einaka, "Ma'oai mo ainami amopaaua ainau amologo, ke i'ina iifaga kapa'ina eifania auga fologo felo. ¹⁵ Kapa aga'o afegai elao au aga'o alogai ekoko auga isa aepaofua. Kai kapa'ina au alogai epealai emai auga isa epaofua. ¹⁶ Kaisau aina ekae auga aina gapaaua," eoma.

¹⁷ Ke Iesu la'afou epua'afuga afegai elao e'ai ekoko aisama, isa ega imoi ega'ina palapole kapa'ina eifania auga kegalogo keoma puo kepa'ani penia. ¹⁸ Ke Iesu isa epaini'i einaka, "Oi isafa i'ina iifaga kapa'ina eifania auga alologo felo ma? Kapa'ina au alogai ekoko auga isa aepaofua auga alologo felo ma? ¹⁹ Gome kapa'ina au eania auga gua fopa alogai aekoko kai, inaega alogai ekoko ke epealai pugu," eoma. (Iesu ega'ina eifania auga fo'ama ma'oai aiofu'i eoma.)

²⁰ Ke eifa pugu einaka, "Kapa'ina au gua alogai epealai auga isa alo epaofua. ²¹ Gome au gua alogai opola apala'i kemai. Ega'ina auga ifiao o'oe fou feuga, aufalao aga'o eamage kai papiau i'oina aga'o eamage efua auga fou kefeu aagemo, ke papiau aga'o fou fofeu auga opolaga.

²² Ke painao, auau, mogemoge, guakupu, pifoge, pikupa, papiâu e'i kapa imaani'i, papiâu ipaagu fofou'i, aina'au, ke pakafo'o. ²³ I'ina lao'i mai'i ma'oai au alogai kepealai kepaofua," eoma.

*Papie Iesu Epako'ania Auga
(Mateo 15:21-28)*

²⁴ Egae kai Iesu Kalilea ago epua'afuga elao Taire ke Sidoni taoni'i ago'iai ekoko. Ke kai aga'o faelogo eoma puo, elao e'a aga'ogai ekoko. Kai isa elao egae auga ogefaka gapamia eoma kai aekainia, papiâu kelogo paisa. ²⁵ Gome papie aga'o gauga papiega e'ele alogai tiapolo ekoko auga Iesu fougâ elogo, ke emai Iesu ife fo'inai e'ualai eomukipo. ²⁶ Ega'ina papiega auga Grik papiega, Siria, Fenisia agogai emauni. Isa Iesu egoi penia gauga papiega alogai tiapolo gapapealaisa eoma.

²⁷ Kai Iesu isa epainia einaka, "Lau e'u papiâu Iudea papiâu'i imoi e'ele'i koa i'opo'i au'i alapalagai kakau'i alo'i agekaina aisama kai, oi papiâu aagemi alapalagainimi. Gome imoi e'ele'i e'i palafa foafia amu'e fopeni'i auga felo laa'i," eoma.

²⁸ Kai papie einaka, "Iifa gome e'u Lopia kai, amu'e ganinagai imoi e'i palafa ame'afu'i teipolo papagai kea'opu au'i keani'i," eoma.

²⁹ Ke Iesu papie epainia einaka, "Loifa felo! Oi emu iifa ega'ina kainai momue molao, tiapolo gaumu epua'afuga efua," eoma.

³⁰ Ke papie emue ega e'a elao aisama, gauga petiai eka, ke tiapolo isa epua'afuga eisa.

Iesu Ainagea Akeafu Auga Epafelo

³¹ Ke Iesu Taire ke Sidoni taoni'i ago'i foega epua'afuga pugu elao Kalilea a'ugai, ke foe mo elao Taoni Ou'aga keoma afugai epealai. ³² Egae papiâu isa'i ainafua ke akeafu auga aga'o Iesu eega kemaiseina, ke kegoi penia ima kania laagai gaogeaua keoma.

³³ Ke Iesu ega'ina auga la'afouai epapealaisa auni'i kelao me'egai kai, ima keke'e'i au ainagai ekauka'i, e'upe, ke au ega'ina mala eafi opogaina.

³⁴ Ke ufa eakae penia eapoki kai eifa einaka, "Efata!" eoma. Efata auga i'a mala'aisai, 'Moalai,' fouga eifania. ³⁵ Ke fiakoa mo au aina keagalai, mala emame'a, ke e'ina enini'ani felo.

³⁶ Ke Iesu papiâu epaini kapulani'i kapa'ina emia auga kai aga'o maagai fakeifania eoma. Kai isa epaini'i ma'o epamia kai aga'o maagai fakeifania eoma mo ganinagai, isa kelao kapa'ina emia auga fouga keifania akeapakipo. ³⁷ Ke papiâu kekauai keopofua ke keifa keinaka, "Kapa ma'oi ekapa felo'i. Isa ainafua au'i epafelo'i a'oa'o kelogo, ke akeafu au'i isafa epafelo'i kenini'ani," keoma.

8

Iesu Papiâu 4000 Epaaniani'i (Mateo 15:32-39)

¹ Ega'ina kina alo'iai la'afou akaiki'a ekaigugu pugu. Kai fo'ama laa'i puo, Iesu ega imoi eifani'i eega kemai, ke epaini'i einaka, ² "Lau la'afou papiâu'i i'ina gua'i laani alogaina. Gome isa lau fou inae aagu kina oiso elao efua. Ke pau fo'ama laa'i afakeaniani. ³ Ke lau isa inae'i maikimuga

mo alaulai'i e'i pagua akelao koa aisama, keagai maa'i agepiu ake'ualai. Gome isa isa'i agomaai kemai," eoma.

⁴ Ke Iesu ega imoi keinaka, "Afu oapuga iina koa auga, kapai aufalao aga'o palafa ma'o ageafia papiiau agepaaniani'i?" keoma.

⁵ Ke Iesu epa'ani einaka, "Palafa pika eemiai ekae?" eoma. Ke isa keinaka, "Imagea kuagai gua," keoma.

⁶ Iesu palafa pika auga keifania elogo aisama, papiiau epaini'i aagoai keagukipo. Ke palafa imagea kuagai gua ega'ina eafii'i Deo maagai tenkiu eifania efua aisama, efaiponi'i ega imoi epenii'i papiiau ago'iai kegaoge'i eoma. Ke Iesu ega imoi isa eifania koa kekapaisa. ⁷ Ke ma'a e'ele'i isa'i isafa ee'iai eka puo, Iesu ega'ina ma'a'i eafii'i Deo maagai tenkiu eifania kai ega imoi epaini'i kegafake papiiau kegapeni'i eoma. Ke Iesu ega imoi isa eifania koa kekapaisa ⁸ Ke papiiau keaniani alo'i ekainia. Egae kai Iesu ega imoi papiiau palafa keani'i isa'i kepua'afuni'i au'i, ke ame'afu'i fou kepakai guguaini'i, ale'a imagea kuagai gua ake'i kepapogu'i. ⁹ Papiiau au'i ma'oai mo 4000 koa i'opoga egae epaaniani'i. Ke keaniani afegai Iesu la'afou epakanini'i. ¹⁰ Egae kai fiakoa mo ega imoi fou gaagai keaguka Dalmanuta ago kelao.

*Faliseo Au'i Mirakulo Kepa'aniaina
(Mateo 16:1-4)*

¹¹ Ke kelao Dalmanuta agogai aisama, Faliseo au'i kemai ke'ina Iesu kepa'ani penia, ke ke'opoisa kepainia gou aga'o ufa guagai gakapa

kegaisa keoma. ¹² Ega aisama Iesu eapoki kai eifa einaka, “Kapa puo i'ina papiiau'i Deo ega isapu gouga mirakulo kepa'aniaina? Iifa ko'a maamiai laifania Deo ega isapu gouga i'ina papiiau'i afalapeni'i,” eoma. ¹³ Egae kai Iesu ega imoi fou Faliseo au'i kepua'afuni'i gaagai keaguka kepagai ofuga apie kelao.

*Faliseo Au'i Herod Fou E'i Palafa Iuma Mula-
mula*
(*Mateo 16:5-12*)

¹⁴ Ke kelao alogai, Iesu ega imoi ke'agege palafa ma'o akeafia kai, aga'omo gaaga alogai eka auga eisa. ¹⁵ Ega aisama ega imoi aina'i epalogo einaka, “Maami fekiakae! Herod ke Faliseo au'i e'i pifoge auga, palafa iuma mulamura palafa alogai keoge eufu koa i'opoga, isa e'i pifoge isafa euki papiiau epo'iai ekoko epalifu'i auga foisa felo,” eoma.

¹⁶ Ega aisama Iesu ega imoi ifo'i mo epo'iai i'ina nini'anina fougā keifania keinaka, “I'a ee'aisai palafa laa'i puo, isa ega eifa oma,” keoma.

¹⁷ Ke Iesu isa kapa'ina fougā keifania auga elogo aisama, epa'ani peni'i einaka, “Kapa puo palafa aloafi'i auga fougā oifania? Oi aloisa felo, ke kapa'ina laifania auga oko alologo felo koa ma? Guami e'inoka alogaina! ¹⁸ Oi maami ekae kai aloisa. Ainami ekae kai a'oa'o alologo koa i'opoga. Ke kapa aga'o aloopolaga ma? ¹⁹ Lau palafa ima papiiau 5000 fau'iai lafaiponi'i keaniia aisama, palafa akeani'i eo'i au'i ale'a pika ake'i opapogu'i?”

Ke ega imoi keinaka, “Ale'a 12,” keoma.

²⁰ Ke Iesu epa'ani pugu einaka, “Ke papiau 4000 fau'iai palafa imagea kuagai gua lafaiponi'i keania aisama, palafa akeani'i eo'i au'i ale'a pika ake'i opapogu'i?” eoma.

Ke isa keinaka, “Ale'a imagea kuagai gua,” keoma.

²¹ Ega aisama Iesu einaka, “Ega'ina auga kapa'ina eifania auga oko alologo koa ma?” eoma.

Iesu Maakimi'i Auga Maaga Epafelo

²² Iesu ega imoi fou gaagai kemai Betsaida paguagai keofau. Ega aisama papiau isa'i maakimi'i auga aga'o Iesu eega kemaiseina, ke kegoinia gaafi opogaina keoma. ²³ Ega aisama Iesu maakimi'i auga imagai eafi epapealaisa pagua afe elaoaina. Ke egae au maaga e'upeisa, ke ima maagai eogeauga aisama, epainia einaka, “Kapa aga'o loisa ma?” eoma.

²⁴ Ke au ekiakae kai einaka, “Papiau laisa'i kai, au keuki koa i'opo'i kepealao kepeamai laisa'i,” eoma.

²⁵ Ega aisama Iesu ima au maagai eogeauga pugu, ke epainia gaakae eoma. Ke eakae aisama, maaga ekiakae felo emia, ke kapa ma'oai eisa felo'i. ²⁶ Ke Iesu au eulaisa ega e'a elao kai epainia einaka, “Pagua alogai folokoko,”* eoma.

Peto Iesu Kaisau Auga Eifafoua (Mateo 16:13-20; Luka 9:18-21)

²⁷ Egae kai Iesu ega imoi fou Kalilea ago kepu'a'afuga, ife'iai Sisarea Filipi ago pagua'i

---

* **8:26:** Papiau isa'i 26 auga iina kepapua oma: “Pagua alogai folokoko kai aga'o maagai foloifania.”

kelao. Ke kelao keagai kepeapea kai, ega imoi epa'ani peni'i einaka, “Papiau lau kaisau keoma?” eoma.

²⁸ Ke isa keinaka, “Isa'i keifa ‘Oi Ioane Baptista emae emaunimue’ keoma. Ke isa'i keifa ‘Oi Elaija’ keoma. Ke isa'i keifa ‘Oi auga ufaina profeta'i aga'o emaunimue emai,’ keoma.”

²⁹ Ega aisama Iesu isa epa'ani peni'i einaka, “Ke oi, oi auga lau kai ooma?” eoma.

Ega aisama Peto einaka, “Oi auga Kristo aumu,” eoma.

³⁰ Ke Iesu ega imoi eifa kapula peni'i kai aga'o maagai isa kaisau auga fakeifania eoma.

*Iesu Agekikie Agemae Auga Fouga Eifa
(Mateo 16:21-28; Luka 9:22-27)*

³¹ Egae kai Iesu e'ina ega imoi epamaleleni'i. Ke maa'iai Papiau Aumauni Gauga kapa ma'o mo fau'iai fekikie, ke au akaiki'a'i, sakedote lopia'i, ke Moses ega iifa pamalelega au'i isa fekeumakalaina fekeaupugua kai, kina oiso afe-gai femaunimue pugu auga fouga eifania. ³² Iesu ifo fouga iina eifa ofakae oma puo, Peto Iesu epapea auni'i kelao me'egai kai, efinaisa ega faeifa oma eoma.

³³ Kai Iesu e'afoaipini ega imoi eisa'i kai, Peto efinaisa einaka, “Satani! Muniu mai lao. Oi auga Deo ega amu foafia auga opolaga aloafia kai, papiau aumauni e'i amu foafia auga opolaga loafia,” eoma.

³⁴ Egae kai Iesu ega imoi ke la'afou papiau'i fou eifani'i eega kemai kai epaini'i einaka, “Kaisau lau muniuai gapea eoma auga, ifo fe'agegeaina kai ega koloti fepua muniuai fepea.

³⁵ Gome kaisau ifo kania gaagamauga eoma auga agepagea. Kai kaisau lau fauai, ke iifa faunina faugai agemae auga, ifo kania ageagamauga.

³⁶ Gome au aga'o agofa'ai kapa ma'oai ega kapa agepamia kai lalauga agepagea koa aisama, kapa felo aga'o isa eegai agemia ma? Laa'i! ³⁷ Ke au aga'o lalauga agepagea koa aisama, kapa'ina agepipeni lalauga ageafimue? Kapa aga'o laa'i!

³⁸ Ega puo kaisau Deo anina aeani, ke i'ina agofa'agai papiu Deo aina akeafia, amage koa laoga maina kekapa, ke opo'i alo'i fou apala au'i koa agemia lau agemeagaiainiau, ke e'u iifa isafa agemeagaiaina auga, Papiu Aumauni Gauga Ama ega Akaiki'a Isapugai, ke agelo Deo maagai alo'i elolofa au'i fou akemai aisama, isa isafa ega'ina auga

9

agemeagaiaina,” eoma. ¹ Ke Iesu ega imoi epaini'i pugu einaka, “Iifa ko'a maamiai laifania, pau isa'i inae keapae au'i, Deo ega agofa'a mai'isapuga agemai akeisa kai akemae,” eoma.

Iesu Iisa Eponi

(Mateo 17:1-13; Luka 9:28-36)

² Kina imagea elao afegai, Iesu ega imoi Peto, James, Ioane fou e'afeini'i kelao iku e'agau alogaina auga ikugai ke'agaukae. Kelao egae ifo'i mo keaguega kai Iesu ago'iai eponi. ³ Isa afe tiapuga kimage eafi eaea koa emia, ekelo alogaina snou koa i'opoga emia, kai aga'o agofa'ai ega tiapu feikua isa ega tiapu ekelo koa femia faekaina. ⁴ Ke

egae ago'iai Elaija Moses auni'i keapafoki, Iesu fou kenini'ani keisa'i.

⁵ Ega aisama Peto Iesu epainia einaka, “Rabai, lai inae oi fou aague auga felo. Efe'efe oiso amakapa'i, aga'o oi apumu, aga'o Moses apuga, ke aga'o Elaija apuga,” eoma. ⁶ Peto, ke James Ioane auni'i isafa kemani'i alogaina, ke kapa'ina fekeifania auga akelogo puo, Peto ega eifa oma.

⁷ Egae kai apuapu emai Iesu, Elaija ke Moses fou eumi apu'i, ke apuapu alogai nini'ani a'o emai kelogonia, “Ina'ina auga lau Gau, anina laani alogaina. Ega puo oi isa aina foafia,” eoma.

⁸ Ke fiakoa mo apostolo au'i oiso maa'i kegoaisa aisama, kai aga'o isa fou egae akeapa akeisa'i kai, Iesu ifogamo egae eapa keisa.

⁹ Ke ikuai keake kemai alogai, Iesu isa epaini kapulani'i kapa'ina emia keisa auga, kai aga'o maagai fakeifania felao Papiiau Aumauni Gauga maeai femaunimue afegai kai, fekeifafoua eoma.

¹⁰ Ke Peto James, ke Ioane au'i oiso ega'ina iifaga alo'iai mo eka, ke ifo'i mo epo'iai “maeai femaunimue auga kapa'ina,” eifania auga pa'anina kepa'ani.

¹¹ Egae kai isa Iesu kepa'ani penia keinaka, “Kapa puo Moses ega iifa pamalelega au'i Elaija femai kaukau keoma?”

¹² Ke isa einaka, “Elaija femai kaukau auga iifa ko'a, ke kapa ma'oai fepa'uegeni'i pugu. Kai kapa puo Papiiau Aumauni Gauga kapa ma'o mo fau'iai fekiekie alogaina, ke papiiau isa fekeumakalaina auga profeta Deo ega iifa pukagai kepapua? ¹³ Kai lapainimi, Elaija emai efua kai Deo ega iifa pukagai isa fouga papiiau anina keani akeapa keoma

kepapua auga, i'opoga mo isa faagagai kekapa afe'aina,” eoma.

Iesu Imoi Maguaega Alogai Tiapolo Apala Epa-pealaisa

(Mateo 17:14-20; Luka 9:37-43)

¹⁴ Ke Iesu ega apostolo au'i oiso fou kemai ega imoi isa'i ee'ia'i aisama, la'afou akaiki'a isa keapa lofe'i, ke Moses ega iifa pamalelega au'i fou keakekua eisa'i. ¹⁵ Ke papiau ma'oi Iesu keisa aisama, kekauai alogaina ke kepiau apua kepamegonia.

¹⁶ Ke Iesu Moses ega iifa pamalelega au'i epa'ani peni'i einaka, “Kapa'ina akekua opa'aua?” eoma.

¹⁷ Ke au aga'o la'afou alogai einaka, “Pamalele Aumu, tiapolo lau gau alogai eague ake eafunia puo aenini'ani. ¹⁸ Kina isa'i tiapolo imoi eafia a'isaai efouga, ke akegai fukofuko ea'alai, nie eapalolia, faaga efa'i'i. Ke lau oi emu imoi lapaini'i tiapolo kegapapealaisa laoma kai aekaini'i,” eoma.

¹⁹ Ega aisama Iesu einaka, “Oi i'ina papiaumi alomi ko'agai lau alopako'aniau! Lau inae kina pika fou afaagu, ke kina pika alou eemiai afaafiapia mo afelaolao? Imoi eeu amomaiseina,” eoma.

²⁰ Ega puo imoi kemaiseina. Ke tiapolo Iesu eisa aisama, efiaisakoa imoi imauga fofouga epapigugunia, ke e'ualai a'isaai elakalaka, akegai fukofuko ea'alai.

²¹ Ega aisama Iesu imoi ama epa'ani penia einaka, “Kina pika iina emia oma?” eoma. Ke imoi ama einaka, “E'elegai koa ega koa mo emai

pau. ²² Ke tiapolo imoi gapamaea eoma puo kina isa'i loai e'afoua o feisai e'afolaisa. Ega puo kapa aga'o afokapa koa, guamai moania mopalagainimai," eoma.

²³ Ke Iesu einaka, "Afokapa koa! Kaisau epako'ania auga eegai kapa ma'oai agekaina," eoma.

²⁴ Ke imoi ama maaga mai'iuiuga mo efiaisakoa mo eagaga einaka, "Lau lapako'anio. Mopala-gainiau e'u pako'a eapoke auga eegai mopa-pealaisau, mapako'a kapulanio," eoma.

²⁵ Ke Iesu maaga elao papiu la'afouai kepiu isa eega kemai eisa'i aisama, tiapolo efinaisa einaka, "Akeafu, ke ainafua tiapolomu! Laifa kapula penio, imoi alogai mopealai, ke folokoko pugu," eoma.

²⁶ Ke tiapolo eagagapea, imoi eafiia a'isaai efounia epapigugunia kai, alogai epealai. Ke imoi emae koa eka puo, papiu ma'o egae keapa au'i keinaka, "Imoi emae," keoma. ²⁷ Kai Iesu imoi imagai eafi epa'uegenia eapa.

²⁸ Ega'ina afegai Iesu emai e'ai ekoko aisama, ega imoi ogefakaei kepa'ani penia keinaka, "Kapa puo lai tiapolo amapapealaisa aoma aekainia?" keoma.

²⁹ Ke Iesu einaka, "Tiapolo iina koa i'opoga auga megamegai* mo akepealai agekaina kai, kapa i'oinai auga afaekaina," eoma.

*Iesu Agemae Auga Fouga Eifania Pugu
(Mateo 17:22-23; Luka 9:43-45)*

---

* **9:29:** Puka isa'i 29 auga iina iifaga kepapua: "megamegai ke ani gopegopeai kai agekaina."

³⁰ Iesu ega imoi fou ega'ina afuga kepua'afuga kelao Kalilea agogai kepea pagai. Ega'ina alogai isa kapai keague auga kai aga'o oko faelogo eoma.

³¹ Gome isa ega imoi gapamaleleni'i eoma, ke ifo'i mo keagu alogai ega imoi epaini'i einaka, “Papiau Aumauni Gauga, papiau ima'iai akepaaua, akeaupugua kai, kina oiso aisama agemaunimue pugu,” eoma. ³² Ke ega imoi isa kapa'ina eifa auga oko akelogo kai kemani'i puo, akepa'ani penia.

Kaisau Akaiki'a Ipauma?

(Mateo 18:1-5; Luka 9:46-48)

³³ Egae kai Iesu ega imoi fou kemai Kapenaum taoninai kepealai. Ke kelao e'a aga'o alogai kekoko aisama, ega imoi epa'ani peni'i einaka, “Keagai kapa'ina akekua opa'aaua?” eoma. ³⁴ Kai ega iifa afa akepamue, gome isa keagai ifo'i epo'iai kaisau akaiki'a ipauma auga akekua kepa'aaua.

³⁵ Ke Iesu eagukipo kai, ega apostolo au'i 12 au'i eifani'i, epaini'i einaka, “Kaisau anina eani gaufai eoma auga, femuniai ke papiau ma'oai e'i kala'afi koa i'opoga femia,” eoma.

³⁶ Egae kai Iesu imoi e'ele aga'o eafia ago'iai epaapa, ke imagai eafi kai epaini'i einaka: ³⁷ “Kaisau lau akauai imoi e'ele'i eifa koko'i auga, lau eifa kokoisau, ke kaisau lau eifa kokoisau auga, lau aeifa kokoisau kai, lau eulaisau auga eifa koko,” eoma.

Iesu Akagai Kepinauga Au'i

(Luka 9:49-50)

³⁸ Ega'ina afegai Iesu ega imoi aga'o aka Ioane Iesu epainia einaka, “Pamalele Aumu, au aga'o oi

akamuai tiapolo epapealai'i aisa aisama, apainia gaapakipo aoma, gome isa i'a fou laa'i," eoma.

³⁹ Kai Iesu einaka, "Folopaapakipo. Gome kaisau lau akauai mirakulo ekapa auga fiakoa mo afae'afoaipini, afaeifa apala peniau. ⁴⁰ Gome kaisau i'a afe'aisai eaulao auga i'a fou aga'omo. ⁴¹ Gome kaisau oi lau Kristo au e'u imoi puogai akauai kaputi feina agepenimi auga, iifa gome maamia laifania, afa felo ageafia paisa," eoma.

Papiau Ipapea Me'e'i Fouga
(Mateo 18:6-9; Luka 17:1-2)

⁴² Ke Iesu eifa pugu einaka, "Kaisau imoi e'ele i'ina aga'o lau epako'aniau auga laomai apala aga'o agepakina agekapa koa aisama, aisogai fo'ama kepaikumua kepo akaiki'a fekepaaukopa kai, a'uai feke'afolaisa. ⁴³⁻⁴⁴ Ke imamu epagagapainio apala lokapa koa aisama, fofoua. Imamu aga'omogai agu pagai afugai alokoko auga felo kai, imamu gua lo aealoalo afugai alokoko auga apala ipauma.† ⁴⁵⁻⁴⁶ Ke ifemu epagagapainio apala lokapa koa aisama, ifemu fofoua. Ifemu aga'omogai agu pagai afugai alokoko auga felo kai ifemu gua lo aealoalo afugai alokoko auga apala ipauma.‡ ⁴⁷ Ke maamu epagagapainio apala lokapa koa aisama, fo'iulaisa. Maamu aga'omogai Deo ega agofa'ai alokoko auga felo kai, maamu gua lo aealoalo afugai alokoko auga

---

† **9:43-44:** Papiau isa'i 43-44 fuagai i'ina iifaga kepapua: "Egae isa e'i ugeuge akemaemae, ke lo isafa aealoalo." ‡ **9:45-46:** Papiau isa'i 45-46 fuagai i'ina iifaga kepapua: "Egae isa e'i ugeuge akemaemae, ke lo isafa aealoalo."

apala ipauma. ⁴⁸ Ega'ina afugai ugeuge ake-maemae, ke lo aealoalo.☆ ⁴⁹ Gome kikimalu fo'ama epafelo koa i'opoga, papiau ma'oai alo'i ke laomai apala'i loai ageuma'i.

⁵⁰ Kikimalu kapa felo kai ega meki'a agefua koa aisama, ala alokapa oma alopameki'ania pugu? Iifa gome maamiai laifania, ifomi alomia'i kiki-malu meki'aga feka ega koa papiau fou gagaoai foagu,” eoma.

10

Keamage ke Akafa'i Kepaake'i Auga Fouga (Mateo 19:1-12; Luka 16:18)

¹ Iesu ega'ina afuga epua'afuga Iudea agogai epea pagai elao Jordan agapuge apiegai. Ke la'afou ekaigugu pugu puo, ekapakapa koa i'opoga ekapaisa papiau epamaleleni'i.

² Ke Faliseo au'i isa'i Iesu eega kemai ke'opoisa, kepa'ani penia keinaka, “Au aga'o akafa agepaake auga keifa apua ma?” keoma.

³ Ke Iesu einaka, “Moses ega iifa alogai epaini kapulanimi kapa eoma?”

⁴ Ke isa keinaka, “Moses epapua auga au aga'o akafa fepaake malelega fepapua kai akafa fepaake eoma,” keoma.

⁵ Ega aisama Iesu einaka, “Oi guami e'inoka alogai kainai Moses i'ina iifaga epapua. ⁶ Kai agofa'a egama mo alogai, Deo maguae papie fou epagama'i. ⁷ Ega'ina kainai au ina ama agepua'afuni'i akafa auni'i akekaifou aga'omo akemia. ⁸ Ke isa auni'i auga imau'i aga'omo

---

☆ **9:48:** Aisaea 66:24

agemia. Ega kainai isa imaaui'auni'i laa'i kai aga'omo. ⁹ Ega puo Deo kapa'ina eogefoua auga papiauaumauni faeaupea," eoma.

¹⁰ Iesu ega'ina eifania afegai, e'ai kekoko pugu aisama, ega imoi ega'ina iifaga kapa'ina eifania auga pa'anina kepa'ani penia pugu. ¹¹ Ega aisama Iesu isa epaini'i einaka, "Au aga'o akafa agepaake ke papie aga'o ageakafania auga, papie epaake auga eegai amage koa laoga maina apala agekapa, papie i'oina aga'o fou amagelofe laa'i kai fou kefeu aage mo auga agemia. ¹² Ke papie akafa agepaake au aga'o ageakafania auga, amage koa laoga maina apala agekapa, au i'oina aga'o fou amagelofe laa'i kai fou kefeu aagemo papiega agemia," eoma.

Iesu Imoi E'ele'i Eifa Felo Peni'i
(Mateo 19:13-15; Luka 18:15-17)

¹³ Papiau gau'i Iesu gaafi opogaini'i keoma puo, eega kemaiseini'i kai, Iesu ega imoi papiaua kefinai'i. ¹⁴ Kai Iesu ega'ina eisa aisama, gua ekupu ke ega imoi epaini'i einaka, "Imoi e'ele'i folokaisapu'i eeu kegamai. Gome Deo ega agofa'a auga imoi iina koa i'opo'i au'i apu'i. ¹⁵ Iifa gome maamiai laifania. Kaisau imoi e'ele koa afaemia Deo ega agofa'a afaefia auga, ega'ina afugai afaekoko," eoma. ¹⁶ Ke imoi eafii'i kania'iai ima eogea, ke Deo ega gafegafe akaiki'a fekeafia eoma eifa felo peni'i.

Pa'amu'amu Auga Agu'a
(Mateo 19:16-30; Luka 18:18-30)

¹⁷ Iesu ekailai epea aisama, au aga'o isa epiau apua, agogai eomukipo, epa'ani penia einaka,

“Pamalele felo aumu, kapa'ina fakapa agu pagai maunina faafia?” eoma.

¹⁸ Ke Iesu einaka, “Kapa puo lau au felou loomaisau? Kai aga'o felo laa'i, Deo ifogamo felo ipauma. ¹⁹ Oi Deo ega iifa Moses epenia auga ma'oai lologo afe'ai. Ega'ina auga kai aga'o foloaupugua, amage papiau'i fou folofeu aagemo, folopainao, aufalao aga'o pifogeai folopaagu fofoua, pifogeai kapa aga'o foloafia, ke inamu amamu fopalopiani'i,” eoma.

²⁰ Ke isa einaka, “Pamalele aumu, ega'ina kapa'i ma'oai e'eleuai laafi'ini'i mo emai pau,” eoma.

²¹ Ega aisama Iesu au maaga eisa anina eani puo epainia einaka, “Kapa aga'omo alokapa koa. Molao emu amu ma'oai mo'afa'afalaini'i, ke monina ulalu au'i mopeni'i ega koa ufa'i alopa'amu'amu. Egae kai fomai muniuai foepa,” eoma.

²² Au i'ina iifaga a'o elogonia aisama, alo emafu alogaina, ke alokiekieai elao. Gome eegai amu ma'o keka.

²³ Ega aisama Iesu e'afoaipini ega imoi epaini'i einaka, “Pa'amu'amu au'i Deo ega agofa'ai kegakoko akeoma kai age'inoka alogaina,” eoma.

²⁴ Ke Iesu ega imoi i'ina iifaga a'o kelogonia aisama, kekauai alogaina. Kai Iesu isa epaini'i pugu einaka, “E'u imoi, aagoa amu'i kepako'ani'i au'i, Deo ega agofa'ai kegakoko akeoma kai age'inoka alogaina! ²⁵ Kamelo tiapu ikaina nilaga inegai gapagai auga afae'inoka alogaina agepa-gai. Kai pa'amu'amu auga Deo ega agofa'ai gakoko ageoma auga age'inoka alogaina,” eoma.

²⁶ Ke Iesu ega imoi kekauai alogaina ke ifo'i mo epo'iai keifa keinaka, “Ega koa aisama, kaisau koa kania'i afeisagamau?” keoma.

²⁷ Kai Iesu isa maa'i eisa kai epaini'i einaka, “Papiau aumauni ee'iai i'ina agemia afaekaina keoma kai, Deo eegai auga ega koa laa'i. Gome kapa ma'oai Deo eegai agekaina moa'ina,” eoma.

²⁸ Ega aisama Peto Iesu epainia einaka, “Moisa! Lai kapa ma'oai apua'afuni'i oi munimuai apea,” eoma.

²⁹⁻³⁰ Ke Iesu einaka, “Iifa ko'a maamiai laifania. Kaisau lau puouai, ke iifa faunina puogai ega e'a, aaga akina, ina, ama, gauga, ke ega ago epua'afuni'i auga pau i'ina agofa'agai kapa'ina aga'omo epua'afuga auga laagai 100 ageafia. Ega'ina mo laa'i kai, papiau isafa isa akeafi apalania, ke muni aisama agu pagai maunina ageafia. ³¹ Kai papiau ma'o keufai au'i akemuniai ke kemuniai au'i akeufai,” eoma.

*Iesu Ega Mae Fouga Eifania Oiso Epamia
(Mateo 20:17-19; Luka 18:31-34)*

³² Egae kai Iesu ega imoi fou Ierusalemelao. Ke kelao keagai aisama, Iesu Ierusalemelao taonina kelao auga afekeafi apalania auga mani'ina aeapa'aua kai ifogamo eufai epea puo, ega imoi isa keisa kekauai alogaina. Ke papiau muni'iai kepea au'i isafa isa ega koa ekapaisa keisa aisama, ke mani'i alogaina. Ega aisama Iesu ega imoi au'i 12 au'i eafii'i me'e elaoaini'i pugu kai, kapa'ina isa faagagai agemia auga maa'iai fouga eifania. ³³ Ke eifa einaka, “Amoisa! Pau aga'agau Ierusalemelao, ke egae Iudea papiau'i Papiau Aumauni

Gauga akeafia, e'i sakedote lopia'i ke Moses ega iifa pamalelega au'i ima'iai akepaaua, ke femae akeoma. Egae kai akeafia Iudea papiiau'i laa'i au'i ima'iai akepaaua. ³⁴ Ke ega'ina papiiau'i isa akepa'aua, ake'upe, akegapuka, ke akeaupugua kai kina oiso aisama agemaunimue pugu," eoma.

James Ioane Auni'i E'i Pinoi
(Mateo 20:20-28)

³⁵ Ega aisama Sebedi gauga, James Ioane auni'i Iesu eega kemai kepainia keinaka, "Pamalele aumu, lai kapa'ina anina aani auga agagoinio fokapa aoma," keoma.

³⁶ Ke Iesu isa epa'ani peni'i einaka, "Kapa'ina anina oani faumiai makapa ooma?" eoma.

³⁷ Ke isa keinaka, "Oi kin alomia isapu akaiki'a aloafia aisama, fologoainimai, aga'o kaimuai faagu, ke aga'o lafanimuai faagu," keoma.

³⁸ Kai Iesu einaka, "Oi kapa'ina ogoiniau auga oko alologo kai ogoiniau. Lau kiekie kaputina alainu auga agoinu ma? Ke baptismo laafia auga i'opoga mo agoafia ma?" eoma.

³⁹ Ke isa keinaka, "Ega koa agakapa agekaina," keoma. Ke Iesu isa epaini'i pugu einaka, "Ko'a, lau kiekie kaputina alainu auga agoinu, ke baptismo laafia auga agoafia. ⁴⁰ Kai kaiuai o lafaniuai ma foagu auga lau afalakapa. Kai Deo ifo mo kaisau fau'iai ekapaisa ekae ke ani'i eani au'i mo ega'ina afuga agepeni'i," eoma.

⁴¹ Iesu ega apostolo au'i ou'aga au'i i'ina iifaga a'o kelogonia aisama, James Ioane auni'i ee'iai gua'i ekupu. ⁴² Kai Iesu isa ma'oai eifa kaigugui'i kai, maa'iai eifa einaka, "Oi ologo, agofa'ai Iudea

papiau'i laa'i au'i, papiau lopia keoma'i au'i, e'i lopia isapugai isa ke'ima'i, ke au akaiki'a'i au'i e'i isapuai mo, ega'ina papiau'i kepapea'i. ⁴³ Kai oi epomia iina koa faemia, kaisau akaiki'a gamia eoma auga oi emi pinauga auga femia. ⁴⁴ Ke kaisau gaufai eoma auga kala'afi auga femia. ⁴⁵ Gome Papiau Aumauni Gauga emai auga kegapalagaina eoma puo aemai kai, papiau gapalagaini'i eoma puo emai. Ke isa papiau fau'iai ifo imauga Deo agepa'a penia agemae papiau ma'o kania'i ageagamauga,” eoma.

Iesu Maakimi'i Auga Maaga Epafelo
(Mateo 20:29-34; Luka 18:35-43)

⁴⁶ Egae kai Iesu ega imoi fou kemai Jeriko taoninai. Ke la'afou akaiki'a Iesu ega imoi fou Jeriko taonina kepua'afuga alogai, maakimi'i auga aka Patimaeus, Timaeus gauga keagai eagu epinoi. ⁴⁷ Ke isa Iesu Nasareta auga ega epea oma fougalo elogo aisama, eagama einaka, “Iesu, Davide okogai lomai aumu, guau moania!” eoma.

⁴⁸ Kai papiau ma'o ega'ina auga kefinaisa kepainia komo gaoma keoma kai, eagama ke eagama alogaina paisa einaka, “Davide okogai lomai aumu, guau moania,” eoma.

⁴⁹ Ke Iesu eapakipo kai eifa einaka, “Amoifaga,” eoma. Ega puo maakimi'i auga keifaga keinaka, “Alomu gagama. Mo'ue moapa. Iesu oi eifanio,” keoma. ⁵⁰ Ega aisama maakimi'i auga fiakoa mo afe tiapuga epiume'e e'uegekae Iesu eega elao.

⁵¹ Ke Iesu isa epa'ani penia einaka, “Kapa'ina anina loani eemuai makapa looma?” eoma.

Ke maakimi'i auga einaka, "Pamalele aumu, maau felo gamia laoma," eoma.

⁵² Ke Iesu einaka, "Oi emu pako'a epafeloiso efua, molao," eoma. Ke fiakoa mo au maaga felo emia, keagai Iesu muninai epea.

11

Iesu Ierusalem Taoninai Ekoko Kealoga-malaina Keagaga Keifugaina

(Mateo 21:1-11; Luka 19:28-40; Ioane 12:12-19)

¹ Iesu ega imoi fou kemai Olifa ikugai, Ierusalem taonina niegai, Betfake ke Betani taoni'iai aisama ega imoi auni'i eulai'i keufai kelao. ² Ke epaini'i einaka, "Amolao ega'ina paguaga agomia auga alogai okoko. Ke agokoko mo aisama, donki gauga kai aga'o aeaguaguka auga kepaaukopa agoisa. Ega'ina donkina fogupuka fomaiseina. ³ Ke aufalao aga'o afepa'ani kapa puo ega'ina okapa afeoma koa aisama, foifa Lopia anina eani ke agepamue agefiakoa eoma fooma," eoma.

⁴ Ke kelao keagai pa'afi akegai donki gauga kepaaukopa keisa, ke kegupukia. ⁵ Ega aisama egae keapa papiiau'i isa'i isa kepa'ani peni'i keinaka, "Kapa puo donki gauga ogupuka?" keoma. ⁶ Ke isa Iesu eifania auga i'opoga mo keifa, ke papiiau isa kelogoaini'i donki kepapea kelaoaina. ⁷ Ke donki gauga kemaiseina laagai afe'i tiapu'i kepagapu pagaini'i, ke Iesu donki laagai eaguka. ⁸ Ke papiiau ma'o afe'i tiapu'i keagai kekauni'i, ke isa'i au aga'i kefaiponi'i keagai kelapai'i. ⁹ Ke keufai kepea ke muniai

kepea papiau'i ma'oi maialogama'i mo keagaga keinaka:

“Hosana!”* “Davide okogai emai auga amaa afagaina!”

“Lopia akagai emai Auga Deo ega gafegafe akaiki'a eafia!” *Sam 118:25-26*

¹⁰ “Ufu'a Davide ega agofa'a agemai pugu auga Deo ega gafegafe akaiki'a eafia!”

“Ufai au'oniai keague au'i hosana kegaoma isa kegaau afagaina!”

keoma.

¹¹ Ke Iesu Ierusalem taoninai ekoko aisama, elao Deo ega e'ai maaga egoaisa kapa ma'oi egae keka au'i eisa'i kai, kina eake epagapigapi efua puo ega apostolo 12 fou Betani kelao.

*Iesu Au Aka Fik Eifa Apala Penia Emae
(Mateo 21:18-19)*

¹² Egani Betani kepua'afuga aisama, Iesu in-aega ekimu. ¹³ Ke maaga elao agomaai fik auga maigagauga eapa eisa, ke puaga eogeisa ma gaisa eoma. Kai elao gomegai aisama, gagauga mo eisa gome ega pua kina aekainia. ¹⁴ Ega aisama Iesu au epainia einaka, “Puamu kai aga'o afaeania pugu,” eoma. Ke ega imoi i'ina iifaga eifania auga aina kelogonia.

*Iesu Deo Ega E'ai Afa'afa Au'i Euoka'i
(Mateo 21:12-17; Luka 19:45-48; Ioane 2:13-22)*

¹⁵ Egae kai kemai Ierusalem taoninai, ke Iesu elao Deo ega e'ai ekoko egae amu ke'afa'i au'i, ke ke'afa'afalaini'i au'i fou euoka'i. Ke moni

---

* **11:9:** I'ina iifaga Hibru malagai auga 'kania'a isagamauga' fougae eifania kai, papiau pau au afagai iifaga kepamia.

keau pagainia au'i e'i teipolo, ke koofi inei'i ke'afa'afalaini'i au'i e'i aguagu afu'i epaefo pagaini'i. ¹⁶ Ke kai aga'o aelogoaina Deo ega e'ai afa'afa amu'i aeafi'i aepea pagai. ¹⁷ Ke epamaleleni'i einaka, “Profeta Deo ega iifa iina kepapua oma:

“Lau e'u e'a akeifaga megamega e'a akeoma.’

Aisaea 56:7

Kai oi pau i'ina e'a, ‘painao au'i e'i feufeu afuga opamia,’”[☆]
eoma.

¹⁸ Sakedote lopia'i ke Moses ega iifa pamalelega au'i i'ina iifaga a'o kelogonia aisama, Iesu ala fekeaupugu oma auga keagaga kekapunia. Gome isa kemani'iaina. Ke isa kemani'iaina, gome la'afou fofouga Iesu ega pamalele a'o kelogonia auga anina keani, ke kekauai, ke alo'i egama alogaina keisa'i. ¹⁹ Ke egapigapi aisama, Iesu ke ega imoi fou Ierusalem kepua'afuga kelao.

Fik Auga Eogogo Auga Pamalelega

(Mateo 21:20-22)

²⁰ Egani amagai keagai kepea kelao aisama, fik auga gagamugai eogogo e'agau elao gagaugai keisa. ²¹ Ke Peto Iesu kapa'ina eifa auga eopolaga puo Iesu epainia einaka, “Pamalele aumu! Fik loifa apala penia auga eogogo moisa,” eoma.

²² Ega aisama Iesu isa ma'oi epaini'i einaka, “Deo amopako'ania. ²³ Gome iifa gome maamia laifania, aufalao aga'o i'ina ikuga agepaina, ‘Molao ifomu a'uai mo'afolaiso,’ ageoma, ke opo gua afaepamia kai, alo ko'a ipaumagai agepako'ania koa aisama, kapa'ina eifania auga

[☆] **11:17:** Jeremaia 7:11

agegama. ²⁴ Ega puo lapainimi, kapa'ina megamegai agogoina aisama, fopako'ania oafia efua fooma ega koa apumi agemia. ²⁵ Ke agoapa agomegamega aisama, aufalao aga'o eemiai apala ekapaisa koa aisama, ega apala fo'agegeaina, ega koa Amami ufai eague auga emi apala age'agegeaini'i. ²⁶ Kai oi papiiau e'i apala afo'agegeaini'i koa aisama, Amami ufai eague auga isafa oi emi apala afae'agegeaini'i," eoma.

*Iesu Isapu Kapagai Epamalele Auga Pa'anina
(Mateo 21:23-27; Luka 20:1-8)*

²⁷ Iesu ega imoi fou Ierusalem taoninai kekoko pugu, ke elao Deo ega e'a alogai epea alogai, sakedote lopia'i, Moses ega iifa pamalelega au'i, ke Iudea au'i akaiki'a'i au'i isa eega kemai. ²⁸ Ke kemai eegai aisama, kepa'ani penia keinaka, "Is-apu kapagai i'ina kapa'i lokapa'i? Ke kaisau i'ina isapuga epeniio i'ina kapa'i lokapa'i?" keoma.

²⁹ Ke Iesu einaka, "Lau isafa pa'ani aga'omo oi alapenimi, ke afa fooge. Egae kai lau is-apu kapagai i'ina kapa'i lakapa'i auga maamiaia alaifania. ³⁰ Ioane Baptista ega baptismo ufai emai, o papiiau aumauni ee'iai emai? Maauai amoifania!" eoma.

³¹ Ke isa ifo'i mo epo'iai i'ina pa'anina foug keifania keinaka, "Agaifa ufai emai agaoma koa aisama, agepa'ani peni'a ageinaka, 'Kapa puo alapako'ania ageoma?' " keoma. ³² Ke kegaifa 'papiiau aumauni ee'iai emai' kegaoma keoma kai, papiiau kemani'iaini'i, ega akeifa oma. Gome papiiau ma'o kepako'ania Ioane auga Deo ega profeta ipauma keoma.

³³ Ega puo isa keinaka, “Lai alalogo,” keoma.

Ke Iesu einaka, “Ega koa aisama, lau isafa isapu kapagai i'ina kapa'i lakapa'i auga maamiaia afalaifania,” eoma.

12

Pinauga Au'i Fino Uma Alogai Kepinauga Au'i Palapole'i

(Mateo 21:33-46; Luka 20:9-19)

¹ Egae kai Iesu palapole aga'o isa maa'iai eifania einaka, “Au aga'o fino uma ekapaisa, pou fagapuga epapea lofe, fino ipaikuga afuga eapiia, ke ima'ima taoaga aga'o epaapa. Ke kapa ma'oai epafua'i aisama, uma alogai kepinauga au'i epa'ima'i kepapinaugania. Kai isa ifo auga afu agoma elao. ² Ke fino puaga i'afe kina ekainia aisama, fino inagome auga ega pinauga auga aga'o eulaisa fino uma ke'ima au'i ee'i elao, ega koa ega uma alogai fino puaga feafia eoma. ³ Kai fino uma ke'ima au'i pinauga auga keafia keauniii ima maini keumue elao. ⁴ Ke fino uma inagome pinauga auga i'oina aga'o eulaisa ee'i elao pugu kai, pinauga auga ega'ina isafa kania keau kanina kepameagaina. ⁵ Ke i'oina aga'o eulaisa pugu kai, i'ina auga isafa keaupugua. Ke pinauga au'i i'oi'i ma'o eulai'i kai, isa isafa isa'i keauniii ke isa'i keaupugu'i.

⁶ “Ke pau aga'omo eagu auga isa ifo gauga anina eani alogaina auga. Ke fua ipaumagai isa ifo gauga ega'ina eulaisa aisama, ifo alogai eifa einaka, ‘Lau gau akepalopiana,’ eoma.

⁷ “Kai pinauga au'i ifo'i epo'iai keinaka, 'I'ina auga ago inagome auga gauga puo ago inagome agemae aisama, i'ina ago isa apuga agemia. Ega puo amaaupugua, ega koa ago i'ina muni isa apuga femia koa auga i'a apu'a agemia,' keoma. ⁸ Ega puo keafia keaupugua, ke fino uma afegai kepiulaisa.

⁹ “Ke pau fino inagome auga kapa'ina agekapa? Isa agemai pinauga au'i ageaupugu'i kai, fino uma pinauga au'i i'oi'i agepeni'i. ¹⁰ Oi Deo ega iifa pukagai i'ina iifaga ekae auga alokuakuapina ma?

“E'a ipaapa au'i kepo keumakalaina auga, kiuga uu'uga kapula ipauma emia.

¹¹ Ega'ina kapa auga kai aga'o aekapaisa kai, Lopia ifo ekapaisa, ke i'a maa'aisai ega'ina kapa felo ipauma,' ” eoma. *Sam 118:22-23*

¹² Iudea papiiau'i ke'ima'i au'i Iesu ega eifa oma aina kelogonia aisama, kelogo palapole ega'ina auga isa fou'i eifania puo, gua'i ekupu, keaga kekapunia Iesu kegaafia kegagope keoma. Kai la'afou papiiau'i kemani'iaini'i puo, Iesu kepua'afuga kelao.

Tax Isoge Pamalelega

(Mateo 22:15-22; Luka 20:20-26)

¹³ Ke ega'ina papiiau'i Faliseo au'i ke Herod ega au isa'i fou keulai'i kelao Iesu ifo ega nini'aniai fekepaoa keoma. ¹⁴ Ke isa Iesu eega kemai aisama kepainia keinaka, “Pamalele aumu, lai alogo oi iifa ko'a mo loifania. Oi kai aga'o gefa aloauga, gome oi papiiau e'i akaiki'a kainai alokai

kai, Deo ega iifa okogai mo, ke ko'a mo papiiau lopamaleleni'i. Ega puo lai Sisa tax fapenia auga felo o apala? ¹⁵ Lai faoge o falaoge?" keoma.

Kai Iesu isa e'i pifoge ke e'i opola elogo felo puo einaka, "Kapa puo lau o'opoisau? Silifa monina aga'o amopeniau maisa," eoma. ¹⁶ Ke silifa monina kemaiseina aisama, epa'ani peni'i einaka, "I'ina kaisau lalauga ke aka," eoma.

Ke isa keinaka, "Sisa," keoma.

¹⁷ Ega aisama Iesu einaka, "Ega koa aisama, kapa'ina Sisa apuga auga, Sisa fopenia, ke kapa'ina Deo apuga auga Deo fopenia," eoma.

Ke i'ina iifaga a'o kelogonia au'i kekauai alo-gaina.

*Maunimueai Amage Fouga
(Mateo 22:23-33; Luka 20:27-40)*

¹⁸ Egae kai Saduseo au'i papiiau maeai afake-maunimue keoma au'i, Iesu eega kemai kepa'ani penia keinaka: ¹⁹ "Pamalele aumu, Moses Deo ega iifa lai faumaisai epapua epainimai, au aga'o akafa imoi aga'o afaepamauga kai agemae koa aisama, isa aaga o akina i'ina afuafuga feakafania, ega koa emae auga gauga aga'o femauni eoma. ²⁰ Ke pau o'oe aa'i aki'i au'i imagea kuagai gua keagu. Fa'aniauga eamage kai imoi laa'i emae. ²¹ Muninai akina, afuafu eakafania kai, isa isafa imoi laa'i emae. Ke muninai akina aga'o isafa i'opoga mo faagagai emia. ²² Ega koa i'opoga au'i imagea kuagai gua ma'oai afuafu ega'ina keakafania kai imoi laa'i kemae. Ke muninai afuafu ega'ina isafa emae. ²³ Ega puo maeai

akemaunimue pugu aisama, kaisau ina'ina papiega akafa agemia? Gome isa ma'oai mo ega'ina papiega keakafania,” keoma.

²⁴ Ke Iesu einaka, “Oi Deo ega iifa ke ega isapu alologo felo puo oapagea efua. ²⁵ Gome isa maeai akemaunimue aisama, afakeamage ke afakepaamageni'i kai, isa ufa agelo'i koa i'opo'i akemia. ²⁶ Ke pau maeai maunimue fougalaifania. Ufainagai Moses auai lo eufa kai aeaga auga alogai, Deo ega iifa epapua auga alokuapina ma? Abraham Aisak ke Iakobo kemae mo ganinagai, Deo Moses iina epaini oma; ‘Lau Abraham ega Deo, ke Aisak ega Deo, ke Iakobo ega Deo,’ eoma. ²⁷ Ega puo Deo auga lalau'iai kemae au'i e'i Deo laa'i kai, lalau'iai afakemae au'i e'i Deo. Ega puo i'a alogo imaau'a emae mo ganinagai lalau'a auga ageagu pagainia. Kai oi i'ina iifaga alologo puo oapagea alogaina,” eoma.

*Deo Ega Iifa Akaiki'a Ipauma Auga
(Mateo 22:34-40; Luka 10:25-28)*

²⁸ Iesu ega'ina papiau'i fou keakeakekua kai, Moses ega iifa pamalelega auga aga'o emai keakekua aina'i elogonia. Ke Iesu Saduseo au'i e'i pa'ani afa felo epenii'i eisa puo Iesu epa'ani penia einaka, “Deo ega iifa ma'oai epo'iai iifa kapa auga akaiki'a ipauma?” eoma.

²⁹ Ke Iesu einaka, “Israel papiaumi, ainami amopaaui! Iifa eufai auga, Lopia, a'a Deo auga ifogamo mo Lopia. ³⁰ Ke alomi fofougai, lalaumi fofougai, opomi fofougai, ke imaumi fofougai, emi Lopia Deo anina foani. ³¹ Ke iifa akaiki'a gua auga, oi ifomu animu loani koa i'opoga emu e'a

ipafe auga anina ega foani oma. Iifa i'oina aga'o akaiki'a ipauma iina koa laa'i," eoma.

³² Ke Moses ega iifa pamalelega auga Iesu epainia einaka, "Pamalele aumu oi iifa ko'a loifania. Gome Deo aga'omo, ke kai aga'o laa'i isa ifogamo mo Deo. ³³ Ke alomu fofougai, opomu fofougai, imaaumu fofougai Lopia anina foani, ke ifomu animu loani koa i'opoga papiiau isafa ani'i ega foani oma auga iifa akaiki'a ipauma. Ina'ina iifa'i auni'i au'i, kapa'ina auma'i Deo apa'a penia au'i, ke amu Deo apa'a penia au'i ma'oai eka'egai afe'aini'i," eoma.

³⁴ Ke Iesu, au ega nini'ani ikifaga a'o elogonia aisama, epainia einaka, "Oi Deo ega agofa'a eegai loapae," eoma. Ega'ina afegai kai aga'o Iesu pa'ani aga'o aepenya pugu.

Mesaia Kai Gauga?

(Mateo 22:41-46; Luka 20:41-44)

³⁵ Iesu Deo ega e'ai epapamalele lalao kai, papiiau epa'ani peni'i einaka, "Ala koa Moses ega iifa pamalelega au'i Kristo auga Davide okogai agemai keoma? ³⁶ Gome Davide ifo Deo ega Spirituai i'ina iifaga eifania einaka:

"Lopia lau e'u Lopia epainia einaka:

"Kaiuai moagu felaolao

Lau oi emu ou au'i

ifemu guagai alaoge'i alogafapi'i,"

eoma.

Sam 110:1

³⁷ Davide ifo isa eifaga Lopia eomaisa puo, pau ala koa Lopia auga Davide okogai agemai aoma? Isa Davide gauga mo laa'i kai, ega Lopia isafa," eoma.

La'afouai papiiau aage'i Iesu ega enini'ani oma aina kelogonia aisama, alo'i egama alogaina.

Iesu Pamalele Au'i Fou'i Eifa
(Mateo 23:1-36; Luka 20:45-47)

³⁸ Iesu ega pamaleleai eifa einaka, “Maami fogo, pamalele au'i foisa felo'i. Isa tiapu felo'i mo fekei'iuka'i fekepea aisoge, ke afa'afa afu'iai papiiau isa fekepamegoni'i auga anina keani alogaina. ³⁹ Ke isa la'afou afugai ke miamia alogai au akaiki'a'i mo afu'iai fekeagu auga anina keani alogaina. ⁴⁰ Ke isa afuafu kefoge'i e'i kapa ma'oai keafi'i ke papiiau kegaisa'i keoma, megamega maefa'i keifani'i. I'ina papiiau'i afa apala ipauma akeafia,” eoma.

Afuafu Ega Pipeni
(Luka 21:1-4)

⁴¹ Egae kai Iesu moni keogeoge afuga apie kaina eagu kai papiiau ma'o kemai Deo ega e'ai moni keogeoge afugai moni keogeisa auga eisa'i. Ega'ina alogai pa'amu'amu papiiau'i ma'o kemai moni akaiki'a keogeisa eisa'i. ⁴² Kai afuafu aga'o emai kopa moni'i auni'i mo eegai keka auga eoge'i. Ke ega'ina moni'i auga 10 toea koa i'opoga. ⁴³ Ega aisama Iesu ega imoi eifani'i eega kemai kai epaini'i einaka, “Iifa gome maamiai laifania. Ulalu afuafuga kapa'ina eogeisa auga akaiki'a ipauma, papiiau ma'oai e'i pipeni eka'egaina. ⁴⁴ Gome papiiau ma'oai kapa ma'o ee'iai kekae au'i epo'iai pika koa mo keafi'i kemai keoge'i kai, ulalu afuafuga i'ina o'amega ega'ina mo fepalagaina auga eafia emai eoge afe'aina,” eoma.

13

Iesu Muni Kapa'ina Agemia Auga Fouga Eifania (Mateo 24:1-14; Luka 21:5-19)

¹ Iesu ega imoi fou Deo ega e'a kepua'afuga alogai, ega imoi aga'o eifa einaka, “Pamalele aumu, kepo felo'i ipauma'i, ke Deo ega e'a felo ipauma kepaapa moisa,” eoma.

² Kai Iesu einaka, “I'ina e'a felo ipauma loisa? I'ina kepo aga'omo ganinagai kepo aga'o laagai ekaauau afoloisa, ma'oai akea'opu afe'ai,” eoma.

³ Ega'ina afegai Iesu elao Deo ega e'a epaai pagainia afugai Olifa ikugai eaguega kai Peto, James, Ioane ke Andru fou isa eega kemai ogefakeai kepa'ani penia keinaka: ⁴ “Gaika i'ina kapa'i akemia, ke gou kapa'i akemia aisama i'ina kapa'i ma'oai akeko'a auga maamaisai moifania?” keoma.

⁵ Ke Iesu einaka, “Foisa felo kai aga'o faefogeimi. ⁶ Gome papiau ma'o lau akauai akemai akeifa, ‘Lau Kristo’ akeoma ke papiau ma'o akefoge'i akepapea me'e'i. ⁷ Ke ifani ko'a'i akemia ke ifani fou'i mo agologo aisama, folomani'i. Gome ega'ina kapa'i au'i fekemia paisa puo akemia. Kai agofa'a i'ina fua auga afaemai kaukau. ⁸ Gome ago aga'o ago aga'o fou akeifani, ke agofa'a aga'o agofa'a aga'o fou akeifani'i. Ke afu i'oi'i i'oi'iai kafokau agepea ke magea akaiki'a, ke kekele akaiki'a agemia. Ega'ina kina auga papie aga'o einae ega mauni kina kiekie'i e'ina mo koa i'opoga agemia.

⁹ Kai oi maami foga felo. Gome lau fauai oi kansolo au'i ima'iai akepaaumi, ke la'afou

afu'iai oi akeunimi, ke agofa'a lopia'i akaiki'a'i ke kin ago'iai agoapa, lau fou agoifafoua. ¹⁰ Ke iifa faunina lau fou agofa'a fofouga alogai foinogoai kakaua. ¹¹ Kai oi akeafimi iifa ipakainai agoapa aisama, kapa'ina agoifania auga foloopola kakaua, ke opopo isafa folopa'au kakaua. Kai ega'ina kina maagai Deo ega Spiritu kapa'ina agepenimi auga foifania. Gome ega'ina kinagai oi ifomi afolonini'ani kai, Deo ega Spiritu agenini'ani.

¹² “Ke ega'ina kinagai aaga ifo akina age'afa'afalaina akeaupugua, ke akina isafa aaga faagagai l'opoga mo agekapa. Ama gauga age'afa'afalaina akeaupugua. Ke imoi ake'ue ina'i ama'i fou akeakekua, ke ina'i ama'i papiau ima'iai akepaau'i akeaupugu'i. ¹³ Ke lau akau puogai papiau ma'oai alo'i ko'agai oi animi afakeani. Kai kaisau afaeapoke ageapa kapula agelao fuagai auga, kania ageisagamau.”

*Aina'au Afiapala Auga
(Mateo 24:15-28; Luka 21:20-24)*

¹⁴ Iesu eifa pugu einaka, “Kapa aga'o profeta Daniel fouga eifania auga kapa, iisa mani'ina ipauma, Deo eifa aina'au penia auga, afu aga'ogai faeapa auga afugai ageapa agoisa aisama, Iudea agogai keagu au'i fekepiu iku fekelao. (Kaisau i'ina fouga ekuapina auga i'ina kapa'ina eifania auga oko felogo.) ¹⁵ Ke kaisau e'a ofaofagai eagu auga, faeake e'a alogai faekoko kapa aga'o faeafia. ¹⁶ Ke kaisau agoai eapae auga faemue faelao e'ai afe tiapuga faeafia. ¹⁷ Kai ega'ina kina'iai papie inae'iai, ke imoi kepa'u'i au'i e'i

kina apala ipauma agemia. ¹⁸ Ke fomegamega ega koa i'ina kapa'i inipo aupu kinagai fakemia. ¹⁹ Gome ega'ina kina'i kiekie auga apala ipauma agofa'a egama mo alogai kina kiekie ega koa i'opoga aga'o aemia mo emai pau. Ke muni kiekie aga'o ega koa i'opoga afaemia pugu. ²⁰ Ega'ina kina'iai kiekie akaiki'a ipauma agemia puo, Lopia ega'ina kina'i ofola'o'i faepamia'i koa aisama, kai aga'o kania faemauni. Kai ekinani'i au'i fau'iai kina ega'ina epafo'oani'i. ²¹ Ke ega'ina kina'iai aufalao aga'o afeifa, 'Amoisa Kristo inamo'e,' afeoma, o 'Isa egamo'e' afeoma koa aisama, folopako'ania. ²² Gome Kristo fogefoge'i, ke profeta fogefoge'i akemai, Deo ega pinauga gouga koa akekapa'i, ke mirakulo akekapa'i Deo ekinani'i au'i kegafoge'i akeoma. Ke afekaini'i koa aisama, Deo ekinani'i au'i mo ganinagai akefoge'i. ²³ Amoisa! Kapa ma'oai akemia koa kai maamia laifani'i ega koa maami fogoa.”

Iesu Ega Mai Pugu Fouga

(Mateo 24:29-31; Luka 21:25-28)

²⁴ Ke Iesu eifa pugu einaka, “Ega'ina kiekie'i muni'iai mo,

“ ‘kina agepa'umina,
gafa afaepoa eaea afaepipeni.

²⁵ Mi'imi'i ufai akea'opu,
ke ufa kapa'i ma'oai akepigugu.’ *Aisaea*
13:10; 34:4

²⁶ “Egae kai Papiiau Aumauni Gauga isapu akaiki'a ipauma ageafia, ke Deo ega eaea akaiki'a ipaumagai apuapu'ai agemai akeisa. ²⁷ Ke ega

agelo ageulai'i akelao agofa'a fuagai, ke akelao ufa fuagai ameku pani kepua kemai afu'iai ek-inani'i au'i ma'oai akepakai guguaini'i," eoma.

Au Aka Fik Palapole

(Mateo 24:32-35; Luka 21:29-33)

²⁸ Iesu eifa pugu einaka, “Ke pau au aka fik fomaleleaina. Fik auga aga eikina gagauga eoge aisama, ologo kinafa'a emai kainagai ooma. ²⁹ Ega puo ega koa i'opoga mo, ega'ina kapa'i akemia agoisa'i aisama, Papiau Aumauni Gauga ega mai kina emai kainagai ipauma, emi pa'afi akegai auga agologo. ³⁰ Iifa gome maamiai laifania. Pau papiau'i afakemae i'ina kapa'i akegama akeisa'i kai akemae. ³¹ Ufa aagoa fou akefua laa'i akemia kai lau e'u iifa afaefua laa'i afaemia.

Kai Aga'o Ega'ina Kina Aelogo

(Mateo 24:36-44)

³² “Kai ega'ina kina ke kina maaga kapa auga, kai aga'o aelogo. Agelo ufai akelogo ke Deo ifo Gauga mo ganinagai aelogo kai, Deo Ama ifogamo elogo. ³³ Maami fogoa ke fomegamega, gome ega'ina kina gaika agemai auga alologo. ³⁴ Ega'ina kina auga, au aga'o agoma elao aisama, ega pinauga au'i aua e'i pinauga epeni'i, e'a epa'ima'i, ke pa'afi akegai eapa auga epaina fe'ima'ima eoma koa i'opoga. ³⁵ Ega puo oi maami fogoa fo'ima'ima. Gome oi e'a inagome gaika agemai auga alologo. Isa gapigapi ma, fafuai ma, o'olo ageagaga kai ma, o amagai ma agemai auga alologo. ³⁶ Ke afolo'imaimi koa aisama, isa fiakoa mo agemai, ke oi ofeu ageisami.

³⁷ Kapa'ina maamia laifania auga papiiau ma'oai isafa maa'iai laifania. Maami fogoa.”

14

Iesu Maega Kefagaisa

(Mateo 26:1-5; Luka 22:1-2; Ioane 11:45-53)

¹ Palafa iuma mulamula laa'i kai palafa maini mo keania miamia aka Pasover kina emai kainagai, kina gua mo ekaega kai sakedote lopia'i, ke Moses ega iifa pamalelega au'i fou pifogei Iesu ala fekeafi oma, ke fekeaupugua auga keagaga kekapunia. ² Kai isa keinaka, “Miamia kinagai ega'ina falakapa, o agakapa koa aisama, papiiau a'oa'o akaiki'a afekapa,” keoma.

Betaniai Papie Aga'o Oili Foga Felogai Iesu Kania E'efaisa

(Mateo 26:6-13; Ioane 12:1-8)

³ Ke Iesu Betaniai molumolu auga epafelo auga, aka Saimon ega e'ai fou keaniani alogai, papie aga'o aupu gagauga aka nad maifoga auga gagamuga keafia oili kekapa auga, oga e'elegai eafia emaiseina eaupea kai Iesu kania e'efaisa.

⁴ Kai papiiau isa'i egae keagu au'i gua'i ekupu alogaina puo, ifo'i epo'iai keifa keinaka, “I'ina oilina afa akaiki'a kai, kapa puo epapinauga aagenia mo. ⁵ Gome ama'afa'afalaina koa aisama, inipo aga'o pinauga afa femia, ke monina ulalu au'i fapeni'i,” keoma. Ke papie kelo'u peni kapulania.

⁶ Ega aisama Iesu eifa einaka, “Papie opua'afuga, kapa puo opaakekua? Isa kapa felo ipauma eeuai ekapaisa. ⁷ Gome ulalu au'i auga

aufa kina mo eemiai akeagu, ke kina kapagai amopalagaini'i agooma agekaina kai, lau auga oi fou afalaagu mo afaelaolao. ⁸ Papie i'ina kapa'ina fekapa auga mo ekapaisa. Isa lau kaniauai oili e'efaisa auga lau imaaui akefufuga pinauga auga ekapa umania mo. ⁹ Iifa ko'a maamia laifania, iifa faunina agofa'ai akeifafoua aisama, i'ina papiega kapa'ina ekapaisa auga akeopolaga akeifafoua," eoma.

Judas Iesu E'afa'afalaina

(Mateo 26:14-16; Luka 22:3-6)

¹⁰ Ega'ina afegai Iesu ega apostolo 12 au'i epo'iai aga'o aka, Judas Iskariot keoma auga, Iesu ga'afa'afalaina sakedote lopia'i ima'iai gapaaua eoma puo ee'i elao. ¹¹ Ke isa ega'ina fouga kelogo aisama, alo'i egama alogaina, ke maagai keifa ko'ania moni akepenia keoma. Ke Judas Iesu isa ima'iai ala fepaau oma auga kina felo aga'o e'imaisa.

Iesu Ega Apostolo Fou Pasover Miamia Fo'amaga Keania

(Mateo 26:17-25; Luka 22:7-14, 21-23; Ioane 13:21-30)

¹² Palafa maini iuma keania miamia aka Pasover kina eufai auga alogai, kagakaga kainai, sipi agu'a aga'o Deo kepa'a penia. Ega'ina kina-gai Iesu ega apostolo isa kepa'ani penia keinaka, "Falao, kapai ina'ina miamia fo'amaga fakapa foania looma?" keoma.

¹³ Ega puo Iesu ega apostolo auni'i eulai'i kai, epaini'i einaka, "Folao taoniai au aga'o oga feina e'upia auga agemai fou agopiaogai. Ega aisama

oi isa muninai folao. ¹⁴ Ke agolao e'a kapa alogai agekoko aisama, e'a inagome auga fopaina, 'Pamelele auga epa'ani: Lau e'u miamia afuga e'a alogai auga kapai, ke e'u imoi fou miamia fo'amaga kapai agaania eoma?' fooma. ¹⁵ Ke isa ifo e'a au'oniai afu akaiki'a aga'o kekapa umania mo auga agepakinaimi, egae i'a a'a miamia fo'amaga fokapa," eoma.

¹⁶ Ke Iesu ega apostolo ega'ina auni'i kelao taoniai aisama, eifania auga i'opoga mo keisa. Ke egae miamia fo'amaga kepafua eka.

¹⁷ Epagapigapi aisama Iesu ke ega apostolo 12 au'i fou kemai kela'afou. ¹⁸ Ke aniani afugai keagukipo keaniani alogai Iesu isa epaini'i einaka, "Iifa gome maamiai laifania, epomiaipau fou aaniani aumi aga'o age'afa'afalainiau," eoma.

¹⁹ Ke alo'i emafu alogaina ke aga'o aga'o kepa'ani penia keinaka, "Lau ma?" keoma.

²⁰ Ke Iesu einaka, "Ega'ina auga, aumi 12 aumi epomiaipau aga'o, lau fou palafa litiai aga'iupa auga lau age'afa'afalainiau. ²¹ Papiiau Aumauni Gauga agelao auga Deo ega iifa pukagai kepapua koa i'opoga mo agemia kai, kaisau Papiiau Aumauni Gauga e'afa'afalaina auga afa apala ipauma ageafia. Au ega'ina faemauni koa fefelo alogaina," eoma.

Iesu Ega Aniani Fua Auga

(Mateo 26:26-30; Luka 22:15-20; 1 Korinto 11:23-25)

²² Ke keaniani laolao kai Iesu palafa eafia, Deo tenkiu epeniia kai efaipoga ega imoi epeni'i

einaka, “Amoafia amoania. Ina'ina lau imaau,” eoma.

²³ Ke fino kaputina eafia, Deo tenkiu epeniia efua aisama, ega imoi epenii'i ma'oai keinu. ²⁴ Ke Iesu einaka, “Ina'ina auga lau ifau, papiiau ma'o fau'iai agefaka auga. Ega'ina ifa auga Deo papiiau fou epomiaia pako'a kapula gouga mamaga alakapa. ²⁵ Iifa gome maamiaia laifania. Fino i'ina au puagai emai auga, afalainu pugu agelaolao, muni Deo ega logoai kapa ma'oai akefua afegai, Deo ega agofa'ai kai, fino mamaga alainu pugu,” eoma.

²⁶ Ke Deo isau afagaina iifina keifinia efua aisama, kepealai Olifa ikuga kelao.

Peto Iesu Agepuniaiaina Auga Fouga

(Mateo 26:31-35; Luka 22:31-34; Ioane 13:36-38)

²⁷ Iesu ega imoi fou keagai kepeapea kai, epaini'i einaka, “Pau gapiai oi ma'oai lau agopi-auaniau. Gome Deo ega iifa pukagai iina kepapua oma:

“Lau sipi i'ima auga alaauga,
ke sipi ma'oai akekani.’

Sakaraia 13:7

²⁸ Kai lau alamaunimue afegai aisama, alaufai agomiaia Kalilea alalao,” eoma.

²⁹ Kai Peto isa epainia einaka, “Ma'oai fekepuniaianio mo ganinagai lau oi afalapuniaianio mo laa'i,” eoma.

³⁰ Ke Iesu einaka, “Iifa gome maamuai laifania, pau gapiai o'olo agagaga gua aemia koa kai lau alopuniaianiau oiso alopamia,” eoma.

³¹ Kai Peto aeapakipo eifa fa'i'i einaka, “Oi auni'a fou famae mo ganinagai, oi afalapunia-iaio,” eoma. Ke ma'oai isafa ega mo keifa oma.

Iesu Ketsemaniai Emegamega

(Mateo 26:36-46; Luka 22:39-46)

³² Ega'ina afegai Iesu ega apostolo fou kelao afu aka Ketsemani aisama, ega apostolo epaini'i einaka, “Inae mo foagu kai lau famegamega,” eoma. ³³ Egae kai Peto James ke Ioane eafil'i fou kelao koa kai, e'ina eopopo ekiekie, ke alo emafu alogaina. ³⁴ Ke epaini'i einaka, “Lau e'u alomafu kiekie auga akaiki'a ipauma puo, famae koa ganinagai agekaina. Ega puo oi inae foagu fo'ima'ima,” eoma.

³⁵ Egae kai afa'agamo epea kua elao aakai koa i'opoga kai, e'ualai a'isaai eomukipo emegamega, ke afekaina koa ega'ina kiekie'i fekepagai eoma. ³⁶ Ke ega megamegai eifa einaka, “Abba,* Amau! Oi kapa ma'oai alokapa'i agekaina. Ega puo i'ina kiekie kaputina eeuai moafi'aua. Kai lau anina laani auga faeikapa kai, oi anina loani auga gaikapa,” eoma.

³⁷ Ke ega emegamega oma efua aisama, emue elao ke ega apostolo au'i oiso kefeu eisa'i. Ega puo Peto epainia einaka, “Saimon, lofeu ma? Kina maaga aga'omo afo'ima'ima ma? ³⁸ Fo'ima'ima ke fomegamega ega koa Satani age'opoimi aisama afo'ualai. Oi lalaumi anina eani kai imaaumi auga eapoke,” eoma.

³⁹ Ke emue elao pugu, ke megamega i'opoga mo eifania pugu. ⁴⁰ Ke emue ega apostolo ee'i emai

---

* **14:36:** Hibrú malagai, ‘Amau’

aisama, kefeu pugu eisa'i, gome maa'i emeau. Ke ega apostolo feuai kekauai Iesu keisa aisama, kapa'ina isa maagai fekeifania auga akelogo.

⁴¹ Ke mue oiso epamia aisama epaini'i einaka, “Ofeu, olaagai alofua koa ma? Mo'o! Kina maaga ekainia. Amoisa, Papiiau Aumauni Gauga papiiau apala'i ima'iai akepaaua ake'afa'afalaina.

⁴² O'ue, fou amalao! Lau e'afa'afalainiau auga emai!” eoma.

Iesu Keafia

(Mateo 26:47-56; Luka 22:47-53; Ioane 18:3-12)

⁴³ Iesu ega'ina eifaifania kai, ega apostolo 12 epo'iai aga'o aka Judas auga fiakoa mo Iesu eega emai. Ke isa fou la'afouai kemai au'i ifani a'ifa'i ke kopi fou keafii'i kemai. Ega'ina papiiau'i auga sakedote lopia'i, Moses ega iifa pamalelega au'i, ke Iudea au akaiki'a'i au'i keulai'i kemai.

⁴⁴ Ke au Iesu e'afa'afalaina auga gou aga'o agekapa Iesu akeafia auga fougaga ega'ina papiiau'i maa'iai eifania einaka, “Au alagoapa auga Iesu, ke foafia i'ima fopagome folaoaina,” eoma. ⁴⁵ Ke Judas emai aisama, fiakoa mo Iesu eega elao einaka, “Pamalele aumu,” eoma, ke egoapia.

⁴⁶ Ega aisama ega'ina au'i kelao Iesu keafia. ⁴⁷ Ke au aga'o Iesu fou keaguagu auga ifani a'ifaga efuaua, sakedote lopia fa'a ega kala'afi aga'o aina efoua.

⁴⁸ Kai Iesu ega'ina papiiau'i epaini'i einaka, “Lau painao au'i koa i'opo'i oi eemiai kelele akaiki'a aga'o lakapaisa ma puo, ifani a'ifa'i kopi fou oafii'i omai amoafiau ooma? ⁴⁹ Kina ma'oai Deo ega e'ai fou aagu lapamalele kai aloafiau. Kai Deo ega iifa pukagai kapa'ina keifania auga ko'a

femia kainai pau oi oafiau,” eoma. ⁵⁰ Ke Iesu ega apostolo ma'oai papiu ega'ina Iesu keafia keisa aisama, kepua'afuga kepiau afe'ai.

⁵¹ Kai au agu'a aga'o tiapu aga'o ae'iuka kai tiapu manipina mo eapunia Iesu muninai epea. Ke au ega'ina au'i au agu'a ega'ina keafia. ⁵² Ega aisama ega tiapu epua'afuga faaga maini epiau.

Iesu Iifa Ipakaina Akaiki'agai Kepakoko

(Mateo 26:57-68; Luka 22:54-55, 63-71; Ioane 18:13-14, 19-24)

⁵³ Iesu keafia au'i kelaoaina sakedote lopia fa'a eegai. Ke egae isa afugai, sakedote lopia'i, Moses ega iifa pamalelega au'i, ke Iudea au akaiki'a'i ma'oai kemai fou kekaigugu keagu. ⁵⁴ Ega'ina alogai Peto Iesu fou epo'i aakai kai, muninai epea elao sakedote lopia fa'a ega iifa ipakaina afugai ekoko. Ke egae ima'ima au'i fou lo eegai keagu lo egagaisa.

⁵⁵ Ke sakedote lopia'i ke iifa ipakaina au'i akaiki'a'i ma'oai Iesu fekeaupugua auga iifaga ko'a kekapunia kai iifa ko'a aga'o akekapulaisa.

⁵⁶ Gome papiu ma'o pifoge iifa'i Iesu eegai keifani'i kai, e'i iifa ma'oai i'opo'i aga'omo aemia.

⁵⁷ Egae kai isa'i ke'ue Iesu eegai pifoge iifa'i iina keifa oma'i keinaka: ⁵⁸ “Lai isa iina eifa oma aina alogonia: ‘Lau Deo ega e'a papiu ima'iai kepaapa auga alaaauoka, ke kina oiso alogai i'oina aga'o papiu ima'iai afakepaapa auga alapaapa pugu,’” keoma. ⁵⁹ Isa ega keifa oma mo ganinagai, kapa'ina keifania auga i'opo'i aga'omo akemia.

⁶⁰ Egae kai sakedote lopia fa'a isa ma'oai ago'iai e'ue Iesu epa'ani penia einaka, “Oi isa e'i iifa afa aga'o afolopamue ma? I'ina papiiau'i i'ina iifa'i kapa'i mo oi faagamuai keifani'i?” eoma.

⁶¹ Kai Iesu komo mo eoma, iifa afa aga'o aepamue.

Ega aisama sakedote lopia fa'a epa'ani pugu einaka, “Oi Mesaia, Deo aau afagaina Auga Gauga aumu ma?” eoma.

⁶² Ke Iesu einaka, “E! Ega'ina lau ke Papiiau Aumauni Gauga Ama Au Akaiki'a Auga ima kaina kainai ageagu ke mai'isapuui ufa apuapu'iai age-mai agoisa,” eoma.

⁶³ Ega aisama sakedote lopia fa'a ifo tia-puga e'i'inia ke einaka, “Mo'o! Maa'iai keisa au'i fekenini'ani auga ani'i alaani. ⁶⁴ Isa Deo eifa apala peni aagenia mo aina ologonia efua. Kapa'ina oopolaga?” eoma.

Ke ma'oai keifa apala penia femae auga iifaga kepako'ania.

⁶⁵ Egae kai papiiau isa'i isa ke'upeisa, maaga kemokaisa, ke ima'iai keauniia ke keinaka, “Kaisau pau eaunio auga profeta koa momia moifania,” keoma. Ke ima'ima au'i isafa Iesu keafia, me'e kepoaisa.

Peto Iesu Epuniaiaina

(Mateo 26:69-75; Luka 22:56-62; Ioane 18:15-18, 25-27)

⁶⁶ Ega'ina alogai Peto iifa ipakaina afuga papagai eaguega kai, sakedote lopia fa'a ega kala'afi ifiaoga aga'o ega mo epea oma. ⁶⁷ Isa Peto lo niegai eapa lo egagaisa eisa aisama, elao eegai eisa

felo kai epainia einaka, “Oi isafa Iesu Nasareta auga fou oaguagu,” eoma.

⁶⁸ Kai isa epuniai einaka, “Kapa'ina loifania auga alalogo ke oko isafa alalogo,” eoma. Ke epealai kekoko kemai auga pa'afina ake elao aisama, o'olo eagaga.

⁶⁹ Ke elao egae ke kala'afi ifiaoga aga'o Peto eisa pugu aisama egae keapa au'i epaini'i einaka, “I'ina auga isafa isa aga'o'i,” eoma. ⁷⁰ Kai Peto epuniai pugu.

Oma'e kai egae keapa au'i Peto kepainia pugu keinaka, “Iifa ko'a oi isafa isa aga'o'i, gome oi Kalilea aumu, ke emu nini'ani epafokio,” keoma.

⁷¹ Kai Peto e'ina ifo eifa apala penia, ke maa'iai eifa ko'ania einaka, “Au i'ina oifania auga alalogonia,” eoma.

⁷² Peto ega'ina eifania aisama, fiakoa mo o'olo agagaga gua emia. Ke Peto Iesu maagai o'olo agagaga gua aemia koa kai agepuniaiaina oiso agepamia auga eopolaga, alo emafu eapepe alo-gaina.

15

Iesu Pilato Eega Kelaoaina

(Mateo 27:1-2, 11-14; Luka 23:1-5; Ioane 18:28-38)

¹ Amagai ipauma sakedote lopia'i, Iudea au akaiki'a'i, Moses ega iifa pamalelega au'i, ke kansolo au'i fofouga kela'afou Iesu faagagai kapa'ina feikapa auga keifania kepako'ania. Egae kai Iesu kegopeisa kepapea kelaoaina Pilato imagai kepaaua.

² Ke Iesu Pilato agogai kepaapa aisama Pilato Iesu epa'ani penia einaka, “Oi Iudea au'i e'i kin ma?”

Ke Iesu einaka, “E, oi loifania koa,” eoma.

³ Ke sakedote lopia'i Iesu eegai kapa ma'o mo keifani'i kepaagu fofoua. Kai Iesu iifa aga'o aeifania. ⁴ Ega puo Pilato Iesu epa'ani penia pugu einaka, “Iifa aga'o afoloifania ma? Papiu eemuai kapa ma'o keifani'i kepaagu fofouso moisa'i,” eoma.

⁵ Kai Iesu iifa aga'o aeifania paisa puo, Pilato ekauai alogaina.

Pilato Iesu Femae Nini'anina Epako'ania

(Mateo 27:15-26; Luka 23:13-25; Ioane 18:39-19:16)

⁶ Ega kinagai kagakaga kainai miamia kinagai papiu e'i iifai, tipula auga aga'o kepapapealaisa. ⁷ Ega kina'iai au aga'o aka Barabas papiu alo'i eaniia kelele ma'o kekapai'i. Ega'ina alogai papiu isa'i eaupugu'i puo, tipulai eagu. ⁸ Papiu la'afouai kemai keagaga akaiki'a Pilato kepainia miamia kinagai kapa'ina ee'iai ekapakapa auga gakapa keoma.

⁹ Kai Pilato isa epa'ani peni'i einaka, “Oi anina oani Iudea papiu'i e'i kin mapapealaisa eemi gafai ma ooma?” ¹⁰ Gome sakedote lopia'i e'i pikupai Iesu keafiia isa imagai kepaaua auga elogo. ¹¹ Kai sakedote lopia'i la'afou papiu'i alo'i keaniia Pilato Iesu faepapealaisa kai, Barabas gapapealaisa keoma.

¹² Ega aisama Pilato epa'ani pugu einaka, “Ke pau Iudea papiâu'i e'i kin ooma auga ala faoma ooma?” eoma.

¹³ Ke papiâu keagaga pugu keinaka, “Kolotiai gaisau'u'ui,” keoma.

¹⁴ Ega aisama Pilato epa'ani einaka, “Kapa puo, kapa'ina apala ekapaisa?” eoma.

Kai isa keagaga alogaina paisa keinaka, “Kolotiai gaisau'u'ui,” keoma.

¹⁵ Ega aisama Pilato papiâu alo'i gapagama eoma puo, Barabas tipulai epapealaisa, ke ega au au'i Iesu kegapukia afegai aisama, papiâu ima'iai epaaua keafia kolotiai isau'u'ua kelaoaina.

Ifani Au'i Iesu Kepa'aua

(Mateo 27:27-31; Ioane 19:2-3)

¹⁶ Ega'ina afegai ifani au'i Iesu keafia kafana auga afuga, e'a akaiki'a alogai kekokoaina ke ifani au'i fofouga keifa kaigugu'i. ¹⁷ Egae kai tiapu umuga eaea* auga keafia kepaapuga, a'ifu keafipo'e kin kania'iai kraon keogeoge auga koa kepamia kaniagai keogeaua. ¹⁸ Ke ke'ina kepako'aina keinaka, “Iudea au'i e'i kin, loagu felo ma?” keoma. ¹⁹ Ke inipo auga keafia kania keauniia, ke ke'upeisa. Ke kepakafo'onia agogai keanife'u keau afagaina. ²⁰ Ke kepa'aua efua aisama, tiapu umuga eaea faagagai eka auga keafilaisa, ke ifo afe tiapuga kepai'iuka pugu, ke kepapealaisa kolotiai isau'u'ua kelaoaina.

Iesu Kolotiai Keau'u'ua

(Mateo 27:32-44; Luka 23:26-43; Ioane 19:17-27)

---

* **15:17:** Pilitani malagai 'purple'.

21 Ke kelao keagai aisama, Sairene auga aka Saimon, Aleksanda ke Rufus auni'i ama'i ega paguai eake emai keisa. Ke ifani au'i isa kepani'inia Iesu ega koloti gapua keoma. 22 Ke Iesu kelaoaina afu aka Kolkota. I'a mala'aisai auga kania uniaga eifania. 23 Egae kai fino, apu gagauga foga ekapula† auga fou keoge lapuinia kai Iesu kepeniia gainu keoma kai epamafua. 24 Ke Iesu kolotiai keau'u'ua afegai aisama, afe tiapuga ke'eaisa kai, aga'o aga'o kapa akeafia auga egeai ke'opoisa keafia.

25 Iesu kolotiai keau'u'ua kina maaga auga, amagai 9 o'clock. 26 Ke isa kapa puo kolotiai keau'u'ua auga iifaga kania laagai kepapua keau'u'ua:

IUDEA AU'I E'I KIN keoma.

27 Ke painao au'i gua isafa kolotiai keau'u'uini'i, aga'o kaina kainai, aga'o lafanina kainai. 28 Ega koa emia auga, Deo ega iifa pukagai iina kepapua oma auga ko'a mo emia: 'Isa laomai apala ikapa au'i fou aga'omo kepamia'i.' 29 Ke papiu egae kepea pagai au'i keakae isa keisa, kania'i ke'afoisa ke keinaka, "Ooo! Deo ega e'a aloauoka ke kina oiso alogai alopaapa pugu aumu. 30 Pau kolotiai moake ifomu kaniamu moagamauga," keoma.

31 Ke ega koa i'opoga mo, sakedote lopia'i ke Moses ega iifa pamalelega au'i fou ifo'i mo epo'iai Iesu kepa'aua keinaka, "Isa'i kania'i eagamauga kai, ifo kania ageagamauga afaekaina. 32 Israel e'i kin, Mesaia aumu, pau kolotiai moake ega koa amaisao amapako'anio," keoma. Ke Iesu fou

† 15:23: Pilitani malagai 'myrrh'.

kolotiai keau'u'uini'i au'i isafa isa keifa apala penia.

Iesu Emae

(Mateo 27:45-56; Luka 23:44-49; Ioane 19:28-30)

³³ Kina maaga atiafai koa i'opoga aisama, umina emai aagoa fofouga eumi apua elao mo gapigapi kina maaga 3 o'clock eafia. ³⁴ Ega'ina kina maagai aisama, Iesu eagaga einaka, “Eloi, Eloi, lama sabaktani?” eoma. Ega'ina auga i'a mala'aisai, “E'u Deo, E'u Deo, kapa puo lopua'afuniau?”

³⁵ Ke egae keapa au'i isa'i Iesu aina kelogonia aisama, keifa keinaka, “Amoisa, isa Elaija eifaga aina amologo,” keoma. ³⁶ Ke au aga'o elao tiapu manipina eafia, fino pi'igugai e'iupia, isepeai egopeisa kai Iesu epeniia gainu eoma ke einaka, “Amopua'afuga kai, Elaija agemai ageafiopua ma auga amaisa,” eoma.

³⁷ Ke Iesu eagagapea afegai, la'aina egu fua, ela'afuga emae.

³⁸ Ega aisama Deo ega e'a alogai tiapu ke'e'e auga au'oniai ipuainagai e'i'ipea eake elao papagai, gua emia. ³⁹ Ke ifani lopiaga, ifani au'i 100 e'ima'i auga, Iesu agogai eapa, ke ala emae oma eisa aisama einaka, “Iifa gome i'ina Deo Gauga paisa,” eoma.

⁴⁰ Iesu kolotiai emae alogai, papie isa'i agomaai keapa kai maa'i mo elao keisa. Ega'ina papie'i epo'iai Maria Makdalena, Maria Joses ke James ina'i, ke Salome fou. ⁴¹ I'ina papie'i Iesu Kalileai

elao emai aisama, isa muninai kepeapea, ke kepa-palagaina. Ke papie ma'o Iesu muninai kepea Ierusalemema kemai au'i isafa, egae keapa.

Iesu Laai Keogeisa

(Mateo 27:57-61; Luka 23:50-56; Ioane 19:38-42)

⁴² Ega'ina kina auga Iudea papiaui e'i pin-auga ma'oai kepafua afe'aina kina. Ke egani aisama, Iudea papiaui Deo keau afagaina auga kina. ⁴³ Ega'ina kinagai au aka Iosepa, Iudea agogai taoni aka Arimatea keoma auga eagu. Isa auga Deo ega agofa'a agemai auga eagu e'imaia. Ke Iudea au'i akaiki'a'i epo'iai kansolo akaiki'a aga'o. Isa Iesu emae efua auga fougā elogo aisama, aimani'ina mo elao Pilato eegai Iesu imauga gaafia eoma pa'anina epa'ani. ⁴⁴ Kai Pilato Iesu emae efaisakoa auga fougā elogo aisama, ekauai alogaina. Ega puo ifani lopiaga, ifani au'i 100 e'ima'i auga, eifaga emai kai Iesu emae efua ma auga pa'anina epa'ani. ⁴⁵ Ke Pilato ifani lopiaga eegai Iesu emae auga iifaga eafia aisama, Iesu imauga Iosepa epenia. ⁴⁶ Ke Iosepa tiapū manipina felo ipauma aka linen auga e'afaisa, Iesu imauga kolotiai eafiopua, tiapū manipina ega'inagai emokaisa. Ke fopa laaga keapi umania mo auga alogai eogeisa. Egae kai fopa akaiki'a pa'afi ake epae apua. ⁴⁷ Maria Makdalena, ke Maria Joses ina fou, Iesu kapai eogeisa auga afuga keisa.

Iesu Emaunimue

(Mateo 28:1-8; Luka 24:1-12; Ioane 20:1-10)

¹ Ke Iudea papiau'i Deo keau afagaina kina epagai aisama, Maria Makdalena, Maria James ina, ke Salome fou mae au'i kepakuma'i mula-mula foga'i felo'i au'i ke'afai'i, ega koa fekelao Iesu imauga fekepakuma keoma. ² Ke egani iifi aga'o epogai kina eufai auga kinagai aisama, isa la kelao. ³ Ke kelao alogai, ifo'i mo kepa'ani peni'i keinaka, “Kaisau agepalagaini'a la ake pa'afina kepo agepaelaisa?” keoma.

⁴ Kai maa'i elao la keisa aisama, kepo akaiki'a ipauma auga eelai keisa. ⁵ Ke laai kekoko aisama, au agu'a aga'o tiapu keloga ipauma ei'iuka kai'i kaina eagu keisa ke kemani'i alogaina.

⁶ Kai isa epaini'i einaka, “Folomani'i, Iesu Nasareta auga, kolotiai keau'u'ua auga okapuga kai, isa emaunimue inae laa'i. Isa keogeisa afuga inamo'e amoisa. ⁷ Kai amolao ega imoi ke Peto fou amopaini'i, ‘Maamiai eifania koa i'opoga, isa ageufai Kalilea agelao, egae agoisa,’ ” eoma.

⁸ Ega aisama papie kepealai kefiaisakoa mo la kepua'afuga. Gome isa kemani'i alogaina ke kepigugu ke kekauai alogaina. Ke kai aga'o maa-gai kapa'ina keisa auga akeifania, gome kemani'i alogaina.

Ufainagai puka isa'i kepapua'i au'i Mako ega pukai 16:9-20 auga laa'i.

Iesu Maria Makdalena Eapakina Penia

(Mateo 28:9-10; Ioane 20:11-18)

[⁹ Pau Iesu iifi aga'o epogai kina eufai auga kinagai amagai ipauma emaunimue aisama, Maria

Makdalena alogai tiapolo imagea kuagai gua keagu kai epapealai'i auga eapakina peni kakaua. ¹⁰ Ke Maria Makdalena elao, Iesu fou keaguagu au'i alo'i ekiekie keapeapepe kai Iesu fougua maa'iai eifania. ¹¹ Kai isa Iesu emaunimue auga fougua maa'iai eifania aina kelogonia, ke eisa eoma mo ganinagai akepako'ania.

Iesu Ega Imoi Auni'i Eapakina Peni'i
(Luka 24:13-35)

¹² Ega'ina afegai Iesu ega imoi auni'i pagua kelao keagai kepeapepe kai, iisa i'oinagai isa eapakina peni'i. ¹³ Ke isa kelao Iesu ega imoi isa'i au'i maa'iai keifania kai, isa isafa akepako'ani'i.

Iesu Ega Imoi Pinauga Epenii'i
(Mateo 28:16-20; Luka 24:36-49; Ioane 20:19-23; Acts 1:6-8)

¹⁴ Ega'ina afegai Iesu ega apostolo au'i 11 au'i keaniani laolao kai eapakina peni'i. Ke Iesu elo'u peni'i, gome isa gua'i e'inoka, alo'i aekapula, Iesu emaunimue keisa keifania au'i akepako'ani'i.

¹⁵ Ke epaini'i einaka, “Foepelai folao iifa faunina lau fou Deo ega pagama kapa'i ma'oai maa'iai foifafoua. ¹⁶ Ke kaisau agepako'ania ke baptismo ageafia auga kania ageisagamau. Kai kaisau afaepako'ania auga Deo isa afa apala agepenia. ¹⁷ Ke kepako'ania au'i i'ina isapuga gouga akeafia: Isa Lau akauai tiapolo papiiau alo'iai akepapealai'i, mala mamagai akenini'ani. ¹⁸ Ke isa ima'iai kaapa akeafi'i, ke mulamula apala'i akeinu mo ganinagai afaepalifu'i, ke isafa au'i faaga'iai ima'i akeogeaua au'i felo'i akemia,” eoma.

Iesu Ufai E'agaukae
(Luka 24:50-53; Acts 1:9-11)

¹⁹ Lopia Iesu ega'ina iifa'i eifani'i afegai aisama, Deo Iesu ufai e'agauaina ke egae Deo kaina kainai eagu. ²⁰ Ega'ina afegai isa ega apostolo au'i kepealai kelao agofa'a fofouga maa'iai Deo ega iifa keinogonia, ke Lopia isa fou kepin-auga puo, isapu gougai ega iifa ma'oai ko'a'i mo kemia.]

Mauni Mamaga Iifaga
The New Testament in the Mekeo Language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Mekeo long Niugini

Copyright © 1998 The Bible Society of Papua New Guinea

Language: Mekeo

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-01-19

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023

8871f5d6-c3ae-5e9e-818d-14da98b9a092